

KANTEEEL

kinderopvang

Beleidsplan Veiligheid & Gezondheid KDV Humpie Dumpie

Inhoud

Inleiding	3
Missie en Visie op veiligheid & gezondheid	4
1. Veiligheid; voorkomen van- en leren omgaan met risico's	5
1.1 <i>Omgang met kleine risico's .....</i>	5
1.2 <i>Omgaan met grote risico's .....</i>	6
1.3 <i>Omgaan met ongelukken en incidenten .....</i>	7
2. Thema's uitgelicht	8
2.1 <i>We zorgen dat achterwacht goed geregeld is .....</i>	8
2.3 <i>We houden ons aan het vierogenprincipe .....</i>	8
2.3 <i>Kinder-EHBO; Wij handelen adequaat bij (kleine) ongelukken en calamiteiten .....</i>	8
2.4 <i>We volgen de juiste stappen bij grensoverschrijdend gedrag .....</i>	9
3. Gezondheid, hygiëne en voeding; voorkomen van en leren omgaan met risico's.....	10
3.1 <i>We hebben aandacht voor een gezond eetpatroon en zijn alert op allergieën .....</i>	10
3.2 <i>We hebben aandacht voor voldoende beweging en gaan graag regelmatig naar buiten .....</i>	10
3.3 <i>We vinden handen wassen heel gewoon .....</i>	11
3.4 <i>We houden van een schoon en fris gebouw .....</i>	11
3.5 <i>We zijn zorgvuldig bij het geven van medicijnen .....</i>	11
4. Evaluatie, bijstelling en communicatie intern en extern	12
4.1 <i>Beleid rondom veiligheid en gezondheid is bij ons een continue en cyclisch proces .....</i>	12
4.2 <i>Structureel bespreken en actualiseren we onze documenten .....</i>	12
4.3 <i>Van fouten willen we leren; Registratie (bijna) ongevallen .....</i>	12
4.4 <i>We bieden extra informatie door interne audits en de besprekkalender .....</i>	12
4.5 <i>We zijn in verbinding met ouders.....</i>	13
5. Plan van aanpak	14
Module 1: Veiligheid en gezond gebouw en omgeving	15
Module 2: Brandveiligheid	18
Module 3: Verzorgen.....	20
Module 4: Sociale veiligheid.....	37
Module 5: Veilig ontdekken.....	43
Bijlage 1: Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid: Afspraken met kinderen	
Bijlage 2: Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid:	
Veiligheid en gezond gebouw en omgeving	
Bijlage 3: Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid: Het vierogenprincipe	
Bijlage 4: Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid: Veilig ontdekken	
Bijlage 5: Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid: Geconstateerde afwijkingen	
Bijlage 6: Hulpvragen en oplossingslijsten module Brandveiligheid	
Bijlage 7: Hulpvragen en oplossingslijsten module Sociale veiligheid	
Bijlage 8: Hulpvragen en oplossingslijsten module Veilig en gezond gebouw en omgeving	
Bijlage 9: Hulpvragen en oplossingslijsten module Veilig ontdekken	
Bijlage 10: Hulpvragen en oplossingslijsten module Verzorgen	

Inleiding

Voor je ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van KDV Humpie Dumpie (onderdeel van KC 't Speelplein).

Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt wat onze visie is op veiligheid en gezondheid en hoe wij dit vertalen naar ons dagelijks handelen. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en hen geleerd wordt om te gaan met kleine risico's.

Voor de ontwikkeling van dit beleidsplan zijn *ons kindbeeld* en *ons medewerkersbeeld*, zoals ook beschreven in onze pedagogische bouwstenen, ons vertrekpunt geweest.

Dit beleidsplan is opgebouwd uit een algemeen deel, dat onze visie op verschillende onderwerpen met betrekking tot veiligheid en gezondheid beschrijft en wat wij doen aan de borging van dit beleid. Het plan van aanpak, aangevuld met vijf bijlagen, beschrijft vervolgens hoe wij deze visie vertalen naar onze werkwijze, gemaakte afspraken en getroffen maatregelen op locatieniveau.

Middels de hulpvragen en oplossingslijsten van bijlage zes t/m tien, kunnen we structureel toetsen of gemaakte afspraken en genomen maatregelen nog actueel zijn of eventueel aangepast dienen te worden.

Dit actuele beleidsplan en het plan van aanpak van de locatie is ter inzage terug te vinden op de site van de locatie. www.kanteel.nl

Missie en Visie op veiligheid & gezondheid

In dit hoofdstuk is beschreven wat de missie en visie is van Kanteel Kinderopvang is ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wij vinden het belangrijk om onze visie op de ontwikkeling van het kind hierin te betrekken.

Missie

Kanteel Kinderopvang biedt professionele opvang voor kinderen van 0 - 13 jaar. Kinderen krijgen de mogelijkheid om zich vanuit een veilige basis zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen, aangepast aan de ontwikkelingsfasen, mogelijkheden en talenten van elk individueel kind. Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door:

- Kinderen te beschermen tegen grote risico's;
- Kinderen te leren omgaan met kleinere risico's;
- Kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling.

Visie

Kanteel Kinderopvang levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. De ontwikkelingskansen voor kinderen staat bij ons hierbij centraal. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende situaties vormen hierin een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles. Ouders en kinderen kunnen rekenen op een veilige omgeving, waarin kinderen begeleidt en stimuleert worden in hun ontwikkeling.

Doel

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang hebben wij dit beleidsstuk ontwikkeld ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

- Het bewustzijn van mogelijke risico's;
- Het voeren van een goed beleid op grote risico's;
- Het gesprek hierover aangaan met elkaar en met de externe betrokkenen.

Dit alles met als doel, een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

1. Veiligheid

Veiligheid; voorkomen van- en leren omgaan met risico's

1.1. Omgang met kleine risico's

In onze pedagogische uitgangspunten, zoals beschreven in onze pedagogische bouwstenen, beschrijven wij onze visie op kind ontwikkeling. Kinderen spelen, onderzoeken, experimenteren, slagen en falen. Wij zien kinderen als onderzoekers van hun eigen ontwikkeling en hun eigen omgeving. Ze ontwikkelen in hun eigen tempo en geven heel persoonlijk vorm en betekenis aan de wereld. Dat betekent dat ze ook leren door soms letterlijk hun neus te stoten en door te vallen en weer op te staan waarbij we niet altijd meteen ingrijpen. Wij bewaken altijd de veiligheid maar vinden ook dat deze kleine en ingecalculerde risico's er mogen zijn.

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen.

Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.

Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen.

Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes.

Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst.

[Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen]

Risico is een ander begrip dan gevaar, het is veel rationeler. Wat voor de één als gevaar voelt, zal de ander misschien helemaal niet zo ervaren. Het gaat over de inschatting van de kans dat er iets gebeurt en het mogelijke gevolg ervan. We maken daarbij onderscheid tussen (on)wenselijk en (on)aanvaardbaar risico. Dat is voor elk kind anders. Daarom volgen we elk kind actief in zijn ontdekkingsreis en hebben daarbij altijd oog voor eventuele risico's of onveilige situaties. Bij het inschatten van gevaar willen we juist dat kinderen leren om op zichzelf te vertrouwen. Wij begeleiden kinderen daarin en leren hen steeds goed te kijken en bij, bijvoorbeeld het klimmen of dalen, goed zijn of haar handen te gebruiken. We helpen een kind risico's in te schatten en geven, waar nodig, het een steuntje in de rug als iets enger lijkt dan het is. Zo oefenen ze hun motoriek, leren ze zelf risico's inschatten en alternatieven vinden als ze iets willen bereiken. Binnen ons team proberen wij hierin samen met ouders de juiste balans te vinden, door hierover met hen in gesprek te gaan en te laten zien hoe wij dit doen op onze locatie.

Onze binnen- en buitenruimten richten wij veilig in en we maken risico-inschattingen bij de aanschaf van meubilair en materialen. De buitenruimte is zo ingericht dat het kind wordt gestimuleerd tot spel. We maken hierbij gebruik van uitdagend materiaal en speeltoestellen die van goede kwaliteit zijn en regelmatig worden gecontroleerd op veiligheid. Tijdens het spelen houden wij toezicht. Waar nodig bieden wij bescherming, bijvoorbeeld in de vorm van veiligheidshesjes voor onderweg of laarzen als we spelen in de regen.

1.2. Omgang met grote risico's

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we maximaal 5 belangrijke risico's. In het **plan van aanpak** staat beschreven welke maatregelen zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken en verwijzen we naar de betreffende protocollen en werkinstructies.

Fysieke veiligheid

- Vallen van hoogte
- Verstikking
- Vergiftiging
- Verbranding
- Letsel door gevaarlijke voorwerpen

Sociale veiligheid

- Grensoverschrijdend gedrag
- Kindermishandeling
- Vermissing

Gezondheid

- Besmetting ziektekiemen
- Voedselvergiftiging

1.3. Omgaan met ongelukken en incidenten

Ondanks getroffen maatregelen op het gebied van veiligheid en gezondheid, en zorgvuldig handelen van onze pedagogisch medewerkers, kan het gebeuren dat er een ongeluk(je) of incident plaats vindt. Ook hier willen we zo zorgvuldig mogelijk mee omgaan en hebben hierover afspraken gemaakt. Deze staan per module beschreven in de volgende protocollen en werkinstructies;

Module 1: Veiligheid en gezond gebouw en omgeving;

- *Protocol Calamiteiten*
- *Werkinstructie calamiteit in en om het gebouw*

Module 2: Brandveiligheid;

- *Protocol Calamiteiten*
- *Werkinstructie calamiteit in en om het gebouw*
- *Calamiteitenplan van de locatie*
- *Ontruimingsplan van de locatie*

Module 3: Verzorgen;

- *Protocol Calamiteiten*
- *Werkinstructie calamiteit kind & personeel*
- *Protocol Ziekte & Medisch handelen*
- *Protocol overlijden kind*
- *Werkinstructie overlijden kind*

Module 4: Sociale veiligheid;

- *Protocol calamiteit*
- *Werkinstructie calamiteit door derden*
- *Werkinstructie calamiteit kind & personeel*
- *Protocol Pesten*
- *Integriteit- en gedragscode*
- *Meldcode kinderopvang*

Module 5: Veilig ontdekken;

- *Protocol Calamiteit*
- *Werkinstructie calamiteit kind & personeel*

2. Thema's uitgelicht

2.1 We zorgen dat achterwacht goed geregeld is

Op het moment dat we afwijken van de pedagogisch medewerker/kind-ratio (binnen de kaders die de wet hiervoor stelt) is er altijd een tweede volwassene op de locatie aanwezig. In het pedagogisch werkplan van de locatie staat exact beschreven wanneer wij afwijken van deze drie-uursregeling. Wij zullen ouders hier actief over informeren, ook wanneer de tijden dat we afwijken van de drie-uursregeling veranderen.

Wanneer er op onze locatie slechts één beroepskracht aanwezig is maken we gebruik van de achterwachtregeling. Dit houdt in dat er een volwassene telefonisch bereikbaar is die ook binnen 15 minuten op de locatie aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit. Ook op het moment dat zich een calamiteit voordoet (pedagogisch medewerker ziek; kind ziek; ongeval met kind) waardoor een pedagogisch medewerker de locatie moet verlaten en de pedagogisch medewerker/kind-ratio overschreden wordt, kan de achterwacht gebeld worden. De medewerkers kennen deze achterwachtregeling en weten wie de dienstdoende achterwacht is. De achterwacht is diegene die op de eerstvolgende dienst staat ingepland. Zij kan gebeld worden. Natuurlijk kan ook ten alle tijden de locatiemanager gebeld worden. Zij kan binnen 15 minuten aanwezig zijn.

2.2 We houden ons aan het vierogenprincipe

Het vierogenprincipe is zowel voor ouders als voor onze medewerkers een extra veiligheidswaarborg om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

Een beroepskracht mag nog steeds alleen op de groep staan (mits de groepsgrootte dit toelaat), zolang maar op elk moment een andere volwassene mee kan kijken of luisteren.

De dagopvang (kinderdagverblijf en peuterarrangement) op onze locatie is daarom zo georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene zijn of haar werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit is een wettelijke verplichting waar wij ons aan houden.

Om te voldoen aan het vierogenprincipe is een kwestie van maatwerk en sterk afhankelijk van de locatie en de hoeveelheid kinderen en medewerkers die op een dag aanwezig zijn. De maatregelen die wij hiervoor hebben getroffen op onze locatie staan beschreven in bijlage 3 'het vierogenprincipe', dat als aanvulling geldt op het plan van aanpak.

2.3 Kinder-EHBO; Wij handelen adequaat bij (kleine) ongelukken en calamiteiten

Momenteel is er altijd minimaal één medewerker per opvangsoort aanwezig op de locatie die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen. Aangezien een ongelukje in een klein hoekje zit en wij het fijn vinden dat iedereen dan in staat is om adequaat te handelen, zijn wij in 2018 gestart om alle pedagogisch medewerkers te scholen in kinder-EHBO. De scholing wordt aangeboden worden door Het Nederlandse Rode Kruis. Deze scholing wordt 2 jaarlijks herhaald. Van onze medewerkers die reeds in het bezit zijn van een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO, is deze terug te vinden in het digitale personeelsdossier van Youforce.

De diploma's en certificaten zijn zichtbaar voor de betreffende medewerker, de leidinggevende en HR.

In geval van nood is er altijd een BHV'er aanwezig die de leiding neemt met betrekking tot hulpverlening of ontruiming.

Conform wet- en regelgeving zijn in alle locaties middelen aangebracht die kunnen helpen om een brand snel te ontdekken. Elke locatie beschikt ook over voldoende en juiste blusmiddelen en een EHBO-does om eerste hulp bij ongelukken te verlenen. Eén van de BHV-ers controleert twee keer per jaar de EHBO-does en blusdekens. Natuurlijk vullen medewerkers zelf de EHBO-trommel aan als zij iets hebben gebruikt. De controle van de brandblusmiddelen verzorgt een extern bedrijf.

2.4. We volgen de juiste stappen bij grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Hoewel het lastig is om het begrip grensoverschrijdend gedrag precies af te bakenen, vinden wij gedrag dat voor een kind onprettig en ongewenst is, sowieso grensoverschrijdend. De beleving van het gedrag, wat het kind erbij voelt, is hierbij heel belangrijk. Het kan gaan om pesten, uitschelden, slaan of schoppen, seksuele toenaderingen en seksuele intimidatie. Gedrag dat over de grenzen van kinderen gaat, kan gevolgen hebben voor hun basisvertrouwen. De omgeving waar kinderen zich in bevinden, moet veilig zijn en veilig aanvoelen. Dit onderwerp heeft dan ook onze bijzondere aandacht. Hoe we dat doen, staat allereerst beschreven in onze pedagogische bouwstenen. Hierin lees je dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan, waarbij respect is voor normen en waarden. Zo leren we kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is. Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

Wanneer er toch grensoverschrijdend gedrag geuit of ervaren wordt, staat in onze integriteit en gedragscode, hoe wij hiermee omgaan en welke stappen we dan nemen. Ook hebben we beleid over pestgedrag en het voorkomen hiervan.

Elke medewerker is in het bezit van een geldige Verklaring omtrent Gedrag (VOG). Voor medewerkers is er bovendien een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Medewerkers kunnen zo eventuele misstanden anoniem aankaarten.

Het bespreken van het welbevinden en de ontwikkeling van een kind is onderdeel van het werk van onze pedagogisch medewerkers. Dit vindt structureel plaats tijdens kind-besprekingen met de locatiemanager. Dat is lang niet altijd even makkelijk. Zeker als het gaat over zorgen met betrekking tot het welbevinden, zorgen over de ontwikkeling, of over het bespreekbaar maken van twijfels over grensoverschrijdend gedrag van medewerkers of kinderen. Bij een vermoeden hiervan gaat het vaak om een bepaald onderbuikgevoel, dat simpelweg lastig onder woorden is te brengen. Aan dit gevoel willen we niet meteen conclusies verbinden, maar we nemen dat wel serieus. Door samen hierover te praten kan het ons helpen duidelijk te krijgen waarover er precies zorgen zijn. Ook nemen we de zorgen van ouders altijd serieus door objectief te luisteren en door te vragen, zodat we een helder beeld krijgen van de zorg. Vervolgens kijken we steeds welke stappen nodig zijn in het belang van de veiligheid van het kind. Wanneer het gaat om vermoedens van mishandeling en/of huiselijk geweld, volgen we hierbij altijd het stappenplan van onze meldcode kindermishandeling. We informeren ouders over de meldcode tijdens de kennismakingsprocedure.

3 Gezondheid, hygiëne en voeding

Gezondheid, hygiëne en voeding; voorkomen van en leren omgaan met risico's

Bij opgroeien hoort een gezonde leefstijl. Voldoende beweging, gezonde voeding, een goede hygiëne en voldoende rust zijn belangrijk voor zowel de kinderen als de medewerkers. Ook als we aan al die voorwaarden voldoen, worden kinderen soms ziek. Dat hoort erbij, maar we vinden het wel belangrijk om daar zorgvuldig mee om te gaan. Daarom hebben we duidelijke richtlijnen en afspraken die een gezonde leefstijl bevorderen en eventuele risico's minimaliseren. Tegelijkertijd hebben we ook een rol bij het aanleren van een gezonde leefstijl bij jonge kinderen.

3.1. We hebben aandacht voor een gezond eetpatroon en zijn alert op allergieën

Bij een gezonde leefstijl denken wij ook aan het aanleren van een gezond eetpatroon.

Wij vinden het belangrijk om te laten zien dat gezond eten lekker en leuk is. Als gezonde producten gewoon zijn, kiezen kinderen namelijk makkelijker een appel, een stukje komkommer of een volkoren boterham. Samen met ouders willen we kinderen daarom een gezond eetpatroon aanleren. Dit betekent vooral: gezond en gevarieerd eten, voldoende groente en fruit, en water drinken.

Bij ons voedingsaanbod houden wij rekening met een geloofsovertuiging (bijv. Halal), een voedselallergie of een dieet, maar ook wanneer er sprake is van andere allergieën, horen wij dit graag van ouders. Samen met hen maken we afspraken over hoe te handelen bij een allergische reactie of over wat wij kunnen doen als een kind iets heeft gegeten wat niet mag. Deze gegevens noteert de mentor bij het kindgegevensformulier en op de lijst bijzonderheden kinderen, zodat iedereen kan lezen welke kinderen allergisch zijn, welke stoffen een allergische reactie veroorzaken, welke voedingsstoffen een kind niet mag, waar deze stoffen in zitten en hoe je handelt als het kind een allergische reactie krijgt. Deze lijst hangt zichtbaar in de keuken met de foto van het kind er op. Mocht er tussentijds iets wijzigen, dan vragen wij ouders om dit aan ons door te geven.

3.2. We hebben aandacht voor voldoende beweging en gaan graag regelmatig naar buiten

Naast een gezond eetpatroon is voldoende bewegen minstens zo belangrijk bij een gezonde leefstijl.

Bewegen, sporten en in contact komen met de natuur is niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van grote waarde voor hun gezonde ontwikkeling. Rennen achter een bal, klauteren over grasheuveltjes, spelen met zand en water zijn voor een kind geweldige ervaringen. Bewegen prikkelt de hersenen en het helpt zintuigen verder te ontwikkelen. Ook krijgt een kind door bewegen en sporten meer zelfvertrouwen en discipline. Ontspannen gaat beter, het concentratievermogen neemt toe en het maakt hen fit. Ook is het goed voor de motoriek en beweegvaardigheden.

Wij bieden hen die ruimte en zorgen ervoor dat er buiten ook echt iets te ontdekken is. Natuurlijk houden we bij de inrichting ook rekening met de veiligheid. We proberen dagelijks naar buiten te gaan, lekker bewegen in de buitenlucht. Maar ook binnen bieden we veel beweegspelletjes aan. Onze medewerkers hebben hierin een actieve rol en spelen samen met de kinderen.

Op sommige locaties zijn buitenbedden aanwezig. Dit zijn speciale bedden, vooral bedoeld voor de jongste kinderen, waarin zij in de buitenlucht kunnen slapen. Buiten slapen is gezond en vaak slaapt een kind buiten langer dan binnen. We gebruiken de buitenbedjes in de zomer én in de winter. Onze buitenbedjes voldoen aan de strengste veiligheidseisen. We laten ouders tekenen voor toestemming wanneer zij gebruik wensen te maken van een buitenbedje voor hun kind.

3.3. We vinden handen wassen heel gewoon

Ook als het gaat om hygiëne en hygiënemaatregelen zijn we steeds op zoek naar de juiste balans tussen de gewenste uitdaging en de mogelijke gezondheidsrisico's. Natuurlijk willen we voorkomen dat een kind ziek wordt, maar er is niks zo leuk als buiten spelen in de aarde, op zoek te gaan naar beestjes in het gras, ook als het even regent. Of wat dacht je van een bezoekje aan een kinderboerderij?

Hetzelfde geldt ook voor binnen-activiteiten zoals koekjes bakken of een vloerpuzzel maken op een kleed in groep.

Zoals al eerder gezegd zien wij kinderen als onderzoekers van hun eigen ontwikkeling en hun eigen omgeving. Hiervoor moeten zij mogelijkheden krijgen van ons om nieuwe ervaringen op te doen. Dit geeft hen zelfvertrouwen.

Zo leren ze de eigenschappen van verschillende materialen kennen, bijvoorbeeld dat zand in modder verandert als je er water bij doet. Vies worden hoort daarbij en is vaak met water en zeep zo weer opgelost. Daarom kijken we goed naar hygiënische richtlijnen en gaan we hierover met elkaar in gesprek. Aan de hand daarvan maken we afspraken met elkaar en met de kinderen. We besteden op de locatie met de kinderen bijvoorbeeld dagelijks aandacht aan hygiënemaatregelen zoals: handen wassen, hoesten, niezen en toilethygiëne. Als de kinderen nog heel klein zijn, zorgen wij daarvoor. Als ze ouder worden, leren we ze hun handen zelf te wassen nadat ze bijvoorbeeld naar de wc zijn geweest, voordat we gaan eten na het niesen of hoesten en na het buitenspelen. Spelenderwijs leren we hen zo waar ze op moeten letten om niet ziek te worden. Indien nodig ondersteunen we dat proces met het ophangen van pictogrammen.

Ook medewerkers mogen geen bron van besmetting zijn. Persoonlijke hygiëne is daarom erg van belang en ook dan handelen medewerkers volgens de RIVM-richtlijnen en onze kledingcode.

3.4. We houden van een schoon en fris gebouw

Een schone locatie helpt om de verspreiding van griep en andere soorten ziektes te voorkomen. Bovendien gedijen bacteriën er minder en is het voor kinderen en medewerkers fijn om te spelen en te werken als de schoonmaak goed geregeld is. We huren schoonmaakbedrijven of huishoudelijk medewerkers in voor de grote schoonmaakwerkzaamheden (zoals vloeren en sanitair). Daarnaast werken we op elke groep met een schoonmaakrooster (voor ruimten, meubelen en materialen) volgens de RIVM-richtlijnen. Dat betekent dat we in ieder geval dagelijks de vloeren reinigen en de verschoonruimten, de toiletten en de pantry/ de keuken schoonhouden. Ook het speelgoed wordt regelmatig gereinigd en als ze dat leuk vinden, betrekken we de kinderen hierbij. Zo leren ze meteen dat schoonmaken ook gewoon leuk kan zijn.

3.5. We zijn zorgvuldig bij het geven van medicijnen

Het toedienen van medicatie vraagt om grote zorgvuldigheid, omdat sommige middelen bij onjuist gebruik de gezondheid van het kind kunnen schaden. Wij vragen ouders om de medicatie zo mogelijk thuis, buiten de opvanguren te geven. Wanneer dit echt niet kan, kunnen zij de pedagogisch medewerker vragen om hun kind de voorgeschreven medicatie toe te dienen. De ouder dient hiervoor eerst samen met de pedagogisch medewerker, het formulier 'akkoordverklaring medicatieverstrekking' in te vullen. Hierop geven zij aan om welke medicatie het gaat, en ook hoe laat en hoe de medicatie toegediend moet worden. Wij vragen de ouder om dit goed uit te leggen aan de pedagogisch medewerker. Zij laten de medicatie altijd in de originele verpakking achter, zodat de pedagogisch medewerker de medicatie volgens de juiste veiligheidsvoorschriften kan bewaren. Deze procedure geldt ook voor medicatie die niet op recept is verkregen (zelfzorgmiddelen), omdat deze soms minder onschuldig zijn dan men denkt. Paracetamol wordt niet toegediend bij ons op de opvang. Tenzij het op advies van een arts is, bijvoorbeeld na een medische ingreep.

Doet de situatie zich voor dat een kind niet goed op een geneesmiddel reageert of dat er onverhoopt toch iets

fout gaat bij de toediening van een geneesmiddel, dan bellen we direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Daarna bellen we direct de ouders. Bij een ernstige situatie bellen we direct 112.

4 Evaluatie, bijstelling en communicatie intern en extern

4.1 Beleid rondom veiligheid en gezondheid is bij ons een continue en cyclisch proces

In ons plan van aanpak staat beschreven volgens welke instructies en afspraken we werken en welke verdere maatregelen we nemen of hebben genomen om risico's tot het minimum te beperken. Wanneer in ons dagelijks werk blijkt dat risico's aanwezig zijn waarbij onvoldoende afspraken dan wel maatregelen genomen zijn, of deze niet voor één ieder duidelijk zijn, zijn en voelen alle medewerkers van onze locatie zich mede verantwoordelijk dit bespreekbaar te maken met zijn/haar collega's en locatiemanager. Wanneer dit leidt tot bijstellen van afspraken en/of maatregelen, dienen deze direct te worden opgenomen in het plan van aanpak en wordt een datum bepaald voor de te nemen actie. Daarbij is het streven dit zo spoedig mogelijk te doen.

Structureel inventariseren we met ons team ons plan van aanpak. Dit doen we tijdens teamvergaderingen. Hierbij kunnen we o.a. gebruik maken van de hulpvragen en oplossingslijsten. (Zie bijlage 6 en verder)

4.2 Structureel bespreken en actualiseren we onze documenten

De zorg voor een gezonde omgeving gaat verder dan alleen het voorkomen van kinderziekten. En veiligheid is niet alleen het gespreksonderwerp na een calamiteit of een ongeval. Ook in pedagogische situaties zoeken we steeds met elkaar naar een balans tussen uitdaging, een gezonde leefstijl en veiligheid. Hierover gaan wij met elkaar in gesprek.

Medewerkers worden actief uitgenodigd om mee te denken in alle vormen van overleg (besprekkalender) en training. Op deze wijze is kanteel in staat werkwijzen te verbeteren waar gewenst. Afhankelijk van het onderwerp kan zich dit beperken tot de locatie of iets in gang zetten voor de totale organisatie/kanteelbreed.

Mochten protocollen organisatie breed een wijziging behoeven dan wordt hiervoor een tijdelijke projectgroep gevormd met de pedagogisch beleidsmedewerker, locatiemanager, en PM-ers. Zij zijn samen verantwoordelijk voor het tot stand komen van het beleid, het toetsen bij collega's, de implementatie en het evalueren van het traject. Of een beleid wederom geactualiseerd dient te worden komt naar voren uit de onderwerpen die op de besprekkalender staan, door wetswijzigingen of door dat de praktijk iets anders vraagt. Projectgroepen hebben dus een tijdelijke status

4.3 Van fouten willen we leren; Registratie (bijna) ongevallen

Weten hoe het komt dat iets mis is gegaan, helpt ons om risico's beter in te schatten en zelfs te voorkomen. Daarom registreren we (bijna)ongevallen en gevaarlijke situaties op een (digitaal) registratieformulier "(bijna) ongevallen". Binnen ons team analyseren we de situatie en bespreken we welke maatregelen nodig zijn. Hierbij is het ook noodzakelijk om te durven en kunnen zien wat je als team en als medewerker anders of beter kan doen in je dagelijks handelen. Samen werken we aan een cultuur waarbinnen we elkaar op een open manier aanspreken op zaken die beter of anders kunnen. Deze maatregelen zijn altijd terug te vinden in een actuele versie van het Plan van Aanpak op locatie. De informatie uit de registratie gebruiken we ook op organisatieniveau: om zo nodig ons algemene veiligheidsbeleid aan te kunnen passen.

4.4 We bieden extra informatie door interne audits en de besprekkalender

Naast de controles die GGD en brandweer uitvoeren in het kader van wet en regelgeving, doet ons auditteam regelmatig zelf interne audits. Zij gaan in gesprek met de medewerkers over de werkafspraken en de procedures en kijken zo wat in de praktijk werkt en wat niet. Door deze audits krijgt de organisatie objectieve feedback en kunnen we hier steeds tussentijds op sturen.

Daarnaast krijgt het primair proces extra aandacht door ieder kwartaal protocollen, of wijzingen hierin, op de besprekkalender te zetten. Deze onderwerpen worden door alle locaties besproken tijdens teamoverleggen. Input wordt verzameld en geeft de organisatie inzicht of, en zo ja, waar protocollen geactualiseerd dienen te

worden.

4.5 We zijn in verbinding met ouders

Als ouders de zorg voor hun kind aan ons toevertrouwen, mogen zij er op vertrouwen dat hun kind in een veilige en gezonde omgeving verblijft. Een plek waar medewerkers met zorg en aandacht en op een positieve wijze hun kind begeleiden. Een locatie die passend is ingericht, met meubilair en speelmateriaal dat uitdaging biedt en toch veilig is. Wij vinden het belangrijk om ouders te laten weten hoe we dit doen. Zo geven wij direct tijdens de intakeprocedure informatie over ons veiligheids- en gezondheidsbeleid. Deze is ten alle tijden in te zien op de site van de locatie. (www.kanteel.nl en dan zoeken op locatie)

Ons veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt vast- en bijgesteld door de locatiemanager in afstemming met de oudercommissie. Zij hebben hierin een adviserende rol.

Evaluaties van het veiligheid en gezondheidsbeleidsplan worden gedeeld met ouders via de nieuwsbrief.

5. Plan van aanpak

In dit plan van aanpak beschrijft de locatiemanager in samenspraak met medewerkers en oudercommissie de risico's met de grootste gevolgen voor die locatie, en welke maatregelen getroffen zijn om de kans op die risico's te verkleinen. Het betreft zowel de veiligheidsrisico's als ook de risico's op het gebied van gezondheid, hygiëne en brandveiligheid.

Het plan van aanpak is onderverdeeld in vijf modules en daarbij behorende onderwerpen:

Module 1: Veiligheid en gezond gebouw en omgeving;

Module 2: Brandveiligheid;

Module 3: Verzorgen;

Module 4: Sociale veiligheid;

Module 5: Veilig ontdekken.

Dit plan beschrijft per module en onderwerp onze visie, onze werkwijze, welke protocollen en richtlijnen wij hiervoor hanteren en welke maatregelen en afspraken wij hebben getroffen binnen onze locatie.

Bij dit plan van aanpak horen vijf bijlagen. In het gaat om:

- **Bijlage 1:** De afspraken die je met kinderen hebt gemaakt;
- **Bijlage 2:** gaat over de het onderwerp veiligheid en gezond gebouw en omgeving. Welke maatregelen we op onze locatie hebben getroffen en welke afspraken gelden met betrekking tot dit onderwerp;
- **Bijlage 3:** gaat over de invulling van het 'vierogenprincipe' op je locatie.
- **Bijlage 4:** gaat over het onderwerp 'veilig ontdekken'. Welke maatregelen we hier hebben getroffen en welke afspraken gelden met betrekking tot dit onderwerp;
- **Bijlage 5:** is bedoeld om geconstateerde afwijken op te beschrijven, welke maatregelen hiervoor zijn getroffen en wie daarvoor verantwoordelijk is.

Module 1 Veiligheid en gezond gebouw en omgeving

Thema 1.1 Veilig en gezond gebouw

Een veilig en gezond gebouw draagt ertoe bij dat kinderen de ruimte krijgen om op een veilige manier zelf hun eigen wereld kunnen en mogen ontdekken. In een gebouw krijgt een kind te maken met allerlei materialen waar ook risico's aan verbonden kunnen zitten. Denk hierbij aan de beveiliging van deuren, ramen en elektra. Maar denk ook eens aan een trap. Voor het ene kind is de trap nog te gevaarlijk en zullen de medewerkers maatregelen treffen zodat dit kind de trap nog niet op kan. Maar een kind dat al goed loopt, vindt het wellicht een uitdaging om die trap wel op te gaan omdat dit letterlijk de volgende stap in zijn ontwikkeling is. In dat geval zal de pedagogisch medewerker juist het kind ondersteunen en begeleiden om deze trap veilig op te gaan. Voor de veiligheid hanteren we de RIVM maatregelen binnen- en buitenmilieu mei 2016.

De belangrijkste afspraken die we gemaakt hebben zijn:

- Doe de deur (indien aanwezig) altijd dicht, zodat kinderen niet bij de trap kunnen komen;
- Doe het veiligheidshekje (indien aanwezig) van de trap altijd dicht;
- Kinderen mogen alleen onder begeleiding van een medewerker op de trap;
- Voorzie lage stopcontacten van stopcontactbeveiligers;
- Controleer regelmatig of de veiligheidsstrips nog in goede staat zijn en goed vastzitten;
- Gebruik altijd de raambeveiliging of raamsluiting op kierstand (indien aanwezig);
- Houd altijd toezicht bij open ramen.

Documenten Kanteel Handboek:

- RIVM maatregelen binnen- en buitenmilieu mei 2016

Thema 1.2 Gezond binnen en buiten milieu

Gezond binnenmilieu

Een gezond binnenmilieu zorgt voor schone lucht, een aangename temperatuur en een aangenaam geluidsniveau. Als er onvoldoende aandacht is voor het binnenmilieu dan kan dit zorgen voor gezondheidsklachten en een snellere verspreiding van ziekteverwekkers. Hierin volgen wij de RIVM- richtlijnen binnen en buitenmilieu, die onder andere gaan over luchtverversing (ventileren en luchten), temperatuur, het gebruik van bloemen en planten en het beperken van het gebruik van schadelijke stoffen. Extra afspraken hierover staan beschreven in ons ventilatieprotocol en in ons protocol 'voorzorgsmaatregelen bij warm weer'.

Documenten Kanteel Handboek:

- RIVM maatregelen binnen- en buitenmilieu mei 2016
- Ventilatieprotocol
- Voorzorgsmaatregelen bij warm weer

De belangrijkste afspraken:

- Zorg dat je alle ruimtes minimaal 10 minuten per dag lucht en zet de ramen of een buitendeur regelmatig zoveel mogelijk in zijn geheel open;
- Ventilatiegedrag wordt aangepast als de activiteit daarom vraagt; (veel activiteit = veel vocht)
- Er wordt extra geventileerd tijdens en na bewegingsspelletjes, bedden opmaken en stofzuigen/wissen;
- Controleer regelmatig de temperatuur van de slaapkamers en de groepsruimte en zorg ervoor dat de temperatuur steeds ongeveer hetzelfde blijft. Bij extreem warme dagen volg je de adviezen in het protocol 'voorzorgsmaatregelen bij warm weer';
- We roken alleen buiten en nooit in het zicht van ouders en kinderen.

Gezond buitenmilieu

Tijdens buitenspelen letten we ook goed op gezondheidsrisico's. We volgen de RIVM-richtlijnen rondom het spelen met zand en water en onze werkinstructie 'zandbakbeheer'

- Werkinstructie zandbakbeheer
- RIVM maatregelen binnen- en buitenmilieu mei 2016

Thema 1.3 Inrichting binnenruimten

Bij de inrichting van de ruimten, houden wij van een gezellige, huiselijke sfeer. Er wordt gekeken naar de indeling van de ruimte en het creëren van hoeken om kinderen te prikkelen de omgeving te verkennen en te ontdekken.

Bij de aanschaf van meubelen kijken we goed naar de veiligheid. Zo hebben hoge banken en tafels een rem op de wielen en zijn bedjes voorzien van een keurmerk. Deze worden tevens structureel gecontroleerd op eventuele mankementen.

Voor het gebruik van verschillende ruimten en materialen hebben we afspraken gemaakt met elkaar. Hierin zijn de RIVM maatregelen binnen- en buitenmilieu mei 2016 onze uitgangspunten.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Haal speelgoed dat als opstapmogelijkheid kan dienen uit de box;
- Zet oudere kinderen die uit de box kunnen klimmen (vanaf 2,5 jaar) niet meer hierin;
- Zorg dat een kind goed in de kinderstoel zit, met aan iedere kant van de kruisband een been;
- Begeleid de kinderen bij het in en uit de stoel gaan;
- Blijf bij de aankleedtafel altijd bij het kind;
- Begeleid een kind bij het naar boven en beneden klimmen van de aankleedtafel;
- Een kind mag niet alleen de trap opklimmen.

Documenten Kanteel Handboek:

- Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016

Bloemen en planten:

- Bloemen met een sterke geur worden verwijderd uit de binnenruimte
- Planten met harige bladeren (geraniums of kaaps viooltjes) worden verwijderd
- Planten die bijen of wespen aantrekken zijn afwezig of worden verwijderd
- In de tuin mogen alleen allergeen arme planten staan
- Er mogen geen planten aangeschaft worden die allergeen stuifmeel verspreiden
- Er worden alleen allergeen arme planten/bloemen aangeschaft
- Houten of rieten onderzetters worden vervangen (In verband met schimmelgroei)
- Wekelijks wordt stof van stengels en bladeren van kamerplanten gespoeld
- Schotels, potten en bakken van planten worden jaarlijks gereinigd en bij schimmelvorming direct vervangen
- Potgrond wordt jaarlijks verschoond

Ruimten waar kinderen niet mogen komen:

- Doe de deuren van de ruimten, waar kinderen niet mogen komen, altijd dicht (bij voorkeur op slot en/of met een hoge klink van minimaal 1,35 meter hoog) en houd kinderen uit de ruimten;
- Bewaar gereedschap in een afgesloten gereedschapskist;
- Berg lucifers en aanstekers op een plek op waar kinderen niet bij kunnen (zoals een kast of lade met slot);
- Sluit de ruimte waar de afvalbak staat af met sleutel (indien dit mogelijk is). Voorkom dat kinderen in de afvalbak kunnen.

Thema 1.4 Inrichting buitenruimten

Bij de inrichting van de buitenruimte kiezen we graag voor materialen en activiteiten die spel, spelen en bewegen uitlokken, dan wel stimuleren. Hierbij kijken we goed naar de kwaliteit en veiligheid van het materiaal. We houden ons hierbij aan de RIVM maatregelen binnen- en buitenmilieu 2016.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Controleer, voor gebruik, de zandbak op zwerfvuil, honden- en kattenpoep;
- Controleer het speeltoestel tijdens het buitenspelen door te kijken of je signalen ziet van slijtage en/of op gladde treden en handvatten (vooral bij nat weer);
- Controleer de speelplaats tijdens het buiten spelen op afval bij de afvalbak, zwerfvuil, losse stenen en takken;

- Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 3

Documenten Kanteel Handboek:

- Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016
- Voorzorgsmaatregelen bij warm weer
- Werkinstructie zandbakbeheer

- Houd altijd toezicht tijdens het (buiten)spelen.

Module 2 Brandveiligheid

Thema 2.1 Blusmiddelen

Mocht het gebeuren dat er een (beginnende) brand uitbreekt, maakt de locatie gebruik van verschillende blusmiddelen. Deze zijn voorzien van een keurmerk en worden periodiek gecontroleerd.

Welke maatregelen wij hebben getroffen met betrekking tot brandveiligheid, staan beschreven in het protocol 'brandveiligheid op locaties'.

De belangrijkste afspraken zijn:

Brandblusmiddelen

- Zorg dat alle blusmiddelen die aanwezig zijn direct te pakken zijn, houd de omgeving ervan vrij van meubels, losse spullen, kinderwagens etc.;
- Het is niet verplicht, wel verstandig; laat je draagbare brandblusmiddelen periodiek controleren om zeker te zijn dat ze in een noodsituatie ook werken;
- Wel verplicht; Brandslanghaspels en de pompinstallatie daarbij moeten jaarlijks op hun werking worden gecontroleerd door een vakbekwame;

Brandmeldinstallatie

- De brandmeldinstallatie wordt jaarlijks onderhouden en gecontroleerd;

Nooduitgangen en noodverlichting

- Zorg dat trappen, vluchtwegen, gangen, gangpaden enzovoorts ten alle tijden vrije doorgang bieden, dit geldt ook voor buiten;
- Nooduitgangen moeten binnen een straal van 2 meter vrij zijn van tafels, stoelen of andere obstakels;
- Zorg dat alle deuren in de vluchtroute meedraaien met de vluchtrichting;
- Test regelmatig of een verrijdbaar bedje ook door de vrijgehouden gangen naar buiten kan;
- Zorg dat alle nooduitgangen voorzien zijn van een verlichting erboven. Wanneer deze verlichting niet brand, laat dit z.s.m. repareren;
- Deuren van nooduitgangen mogen niet op slot zijn en moeten van binnenuit direct te openen zijn zonder gebruik te hoeven maken van sleutels of andere losse voorwerpen;

Calamiteitenplan

Documenten Kanteel Handboek:

- Brandveiligheid op locaties
- Protocol calamiteiten
- Werkinstructie calamiteit in en om het gebouw
- Calamiteitenplan van

<ul style="list-style-type: none"> • Op elke locatie moet er een calamiteitenplan aanwezig en zichtbaar zijn; • Brandweer moet in geval van brand snel elektriciteit (of mogelijk gas) kunnen afsluiten; zorg dat je weet waar de ruimte is waar dit moet gebeuren. TIP: plak een tekstbordje op de deur van de betreffende ruimte. 	<p>de locatie</p>
<p>Thema 2.2 Brandveilige materialen en ontstekingsbronnen Inrichting en installaties</p> <p>Bij de inrichting van de ruimte en gebruik van materialen, bijvoorbeeld tijdens feestdagen, letten wij op de brandveiligheid. Hoe wij dat doen staat beschreven in het protocol brandveiligheid op locaties.</p> <p>Verbrandingsproducten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen wordt toegang tot ruimtes waar gerookt wordt verboden; • Er worden geen wierookstokjes, kaarsen, waxinelichtjes, olie, gel, enz. gebrand; • Gastoestellen om op te koken worden alleen in een afsluitbare keuken met mechanische luchtafzuiging gebruikt. <p>Vluchtige stoffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers) gebruikt • In ruimtes met kinderen wordt geen wasbenzine, terpentine, verfabijtmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt • Na verfwerkzaamheden wordt extra gelucht tot de verflucht verdwenen is • Er worden geen sterk geurende producten gebruikt (kies ook reinigingsmiddelen met zo weinig mogelijk geur) <p>Overmacht situaties</p> <p>Wanneer er zich ondanks alle genomen voorzorgsmaatregelen toch een overmacht situatie voordoet handelen we volgens onze ‘Werkinstructie calamiteit in en om het gebouw’</p> <p><u>Denk aan:</u> brand, een bommelding, een verdacht object, overstroming of lekkage, externe stroomstoringen/ defecten van apparaten of een (poging) tot inbraak.</p> <p>Bij acute situatie</p> <p>Breng je zelf niet in gevaar en bel onmiddellijk 112. Zeg hen wie je bent, wat er aan de hand is en waar je bent! Beantwoord hun vragen, verbreek de verbinding niet als eerste!</p> <p>Start onmiddellijk de evacuatie van de aanwezige kinderen onder leiding van een BHV-er. Ook eventuele slachtoffers met lichamelijke letsels haal je eerst uit de gevarezone alvorens hen te reanimeren of EHBO toe te</p>	<p>Documenten Kanteel Handboek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brandveiligheid op locaties - Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 2.3 en 2.4 - Protocol calamiteiten - Werkinstructie calamiteit in en om het gebouw

dienen.

Breng alle kinderen veilig onder op de daartoe afgesproken plaats.

Bij niet-acute situatie

Maak de omgeving veilig (bijvoorbeeld door het apparaat te verwijderen, de elektriciteit af te sluiten, de vloer te dweilen) en regel indien nodig hulp van andere collega's.

Probeer verdere schade te beperken:

- Bel als het kan zelf een reparateur;
- Meld de storing bij de locatiemanager;
- Bespreek welke stappen je gaat uitvoeren als de situatie niet fijn is voor de kinderen.

Aanwezigheidsregistratie

Om te weten hoeveel kinderen geëvacueerd moeten worden is het belangrijk dat de dagelijkse registratie van aanwezige kinderen steeds zorgvuldig gebeurt. Dat houdt in dat we kinderen registeren bij binnenkomst maar ook als ze aan het eind van de dag of tussendoor worden opgehaald/vertrekken. Voor de slaapkamers moet zichtbaar zijn hoeveel kinderen daar op elk moment slapen.

Zelf blussen?

Een beginnende brand kan soms zelf geblust worden.

Maar probeer dat alleen zolang je zonder moeite en gevaar weg kunt komen. Op tijd stoppen dus! Het is veel belangrijker dat je zorgt dat kinderen en medewerkers in veiligheid worden gebracht. Bedenk ook dat rook vaak giftig is. Rook inademen is levensgevaarlijk!

Vlam in de pan?

Zet onmiddellijk het fornuis en de afzuigkap uit. Schuif het deksel van je af over de pan; laat deze zitten tot de vlam uit is. Gebruik een blusdeken: wikkel de bovenrand van de deken om je handen en leg hem over de pan. Blus een vlam in de pan NOOIT met water! Dat maakt het alleen maar erger. Ga ook NOOIT met deze pan lopen! Vlam in de pan ontstaat door oververhitting.

Dat kan zowel op een gastoestel als op een elektrische kookplaat.

Brandwonden?

Op welke wijze je brandwonden behandelt staat in de richtlijnen van de RIVM. Van belang is dat je brandwonden tenminste 10 minuten, met bij voorkeur lauw stromend water koelt. Je mag loszittende kleding tijdens het koelen verwijderen. Laat vastzittende kleding aan de verbrande plek voor wat het is.

Bommelding?

- Protocol Calamiteiten
- Werkinstructie calamiteit in en om het gebouw

Bij ontvangst van een telefonische bommelding is het belangrijk om zoveel mogelijk informatie over de beller te weten te komen en het gesprek mogelijk opnemen.

Verdacht object?

Zie je een verdacht pakket? Kom er dan echt niet aan. Bel 112 en beschrijf wat er staat.

Module 3 Verzorgen

Thema 3.1 (Veilig) Slapen

Kinderen van 0-4 jaar, en zeker baby's, slapen vaak minimaal nog één keer of vaker. Wij zorgen dan dat zij voldoende rust krijgen, op een prettige manier en in een veilige omgeving. In onze slaapkamers hebben kinderen ieder hun eigen vaste bed en oudere kinderen die nog rusten, kunnen hiervoor gebruik maken van bijvoorbeeld een stretcher in de groep.

Op sommige locaties zijn ook buitenbedden aanwezig. Dit zijn speciale bedden, vooral bedoeld voor de jongste kinderen, om in de buitenlucht te slapen. En enkele locaties maken gebruik van een hangwieg waar een baby in kan rusten. Voor alle vormen van slapen en rusten hebben wij afspraken gemaakt en veiligheidsmaatregelen getroffen met betrekking tot, slaapegelegenheid, de bedden, het slaapritueel maar ook de manier van slapen en de hygiëne voorschriften. Deze afspraken en werkinstructies staan beschreven in ons protocol 'Veilig slapen' en hebben wij opgenomen in ons dagelijks handelen.

Natuurlijk gaan we regelmatig kijken bij de kinderen die slapen om te zien of het nog goed met ze gaat. Tevens zijn alle slaapkamers voorzien van een babyfoon.

Wanneer ouders er bewust voor kiezen af te wijken van de opgestelde maatregelen dan kan dit alleen als zij een akkoordverklaring hebben getekend. Hiermee geven zij aan dat op hun verzoek en met hun volledige verantwoordelijkheid hiervoor, wordt afgeweken van de regel(s).

Documenten Kanteel Handboek:

- Protocol Veilig slapen
- Akkoordverklaring veilig slapen
- Aftekenlijst sluiten bedjes

Thema 3.2 Eten en drinken

Eten en drinken biedt kinderen de gelegenheid nieuwe ervaringen op te doen, eigen smaken en behoeften te ontdekken en zorgt voor sociale momenten. We eten op vaste momenten in een rustige sfeer, we dwingen kinderen niet door te eten en letten op wanneer de kinderen vol zitten. Onze medewerkers eten samen met de kinderen, begeleiden ze bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie. Wanneer kinderen zelf hun boterham kunnen en willen smeren, dan stimuleren wij dat. Voor baby's volgen we het eigen voedingsschema, dat we met ouders afstemmen. Ook het geven van de eerste hapjes stemmen we met hen af.

Wij stimuleren de kinderen om groente en fruit te eten en letten op het gebruik van suiker en zout. Wij zorgen ook dat ze voldoende vocht binnenkrijgen. Voor kinderen onder één jaar geldt dat zij hun eigen ritme hebben en drinken wanneer zij daar behoefte aan hebben. Kinderen

Documenten Kanteel Handboek:

- Voeding bij Kanteel
- Bewaarwijzer voedingsmiddelen
- Registratie voeding en hygiëncode

boven één jaar drinken gezamenlijk een aantal keren per dag. Tussendoor kunnen kinderen altijd water drinken als zij dat willen. Als het warm is buiten of na een flinke fysieke activiteit krijgen kinderen ook vaker water te drinken.

Aanbod, variatie en wensen

Voor baby's hebben we de volgende flesvoeding in ons assortiment:

- Nutrilon standaard 1 – 2 – 3;
- Nutrilon hypoallergeen 1 – 2;
- Nutrilon Omneo - comfort 1 – 2;
- Hero Baby 1 -2 – 3;
- Hero Baby hypoallergeen 1 – 2;
- Anti Reflux voeding.

Als ouders andere wensen hebben ten aanzien van flesvoeding, dan vragen wij hen om dit van huis mee te nemen.

Als een kind nog borstvoeding krijgt, stemmen we samen met de ouder de voedingen af. We vragen de ouder, die werk en borstvoeding geven wil combineren, wat we kunnen doen om haar te ondersteunen. Zo kun je met een ouder die in de buurt werkt van de locatie natuurlijk afspreken dat zij langskomt om haar baby zelf te voeden. Ouders kunnen ook afgekolfde borstvoeding meenemen.

Elke locatie zorgt voor voldoende variatie in het aanbod van broodbeleg, drinken en kleine tussendoortjes.

Bij het samenstellen van onze voedingslijst volgen we de richtlijnen van het voedingscentrum. Locaties kunnen zelf kiezen bij welke leverancier zij voedingsmiddelen bestellen/kopen.

Traktaties

Ook bij het vieren van speciale momenten, zoals een verjaardag, Sinterklaas, Kerst of speciale feesten, houden we rekening met traktaties die in een gezond voedingspatroon passen. We vinden het fijn als ouders dat ook doen. Elke locatie heeft hierin haar eigen tradities en gewoonten. Hierover gaan wij graag met ouders in gesprek.

Koken en bakken met de kinderen

Onder begeleiding van onze medewerker is het voor kinderen leuk en leerzaam om af en toe eens te koken of te bakken. Zo maken kinderen kennis met verschillende smaken en geuren en experimenteren met verschillende ingrediënten. Spelenderwijs leren ze wat goede voeding is en waar het voedsel vandaan komt. Wat je zelf bereidt, wil je meestal ook wel proeven. Wij kijken zorgvuldig welke kookactiviteit we met welke kinderen doen. Wat kan het kind al zelf en waar heeft het kind extra ondersteuning bij nodig? Hierbij nemen wij altijd extra de veiligheid en

- Voeding bij Kanteel

- Voeding bij Kanteel

- Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 6

- Lijst bijzonderheden kinderen

gezondheid in acht.

Over het gebruik van de keuken hebben we de volgende afspraken gemaakt:

- Houd jonge kinderen uit de keuken als de oven aan staat;
- Leg kinderen, wanneer mogelijk, uit waarom de oven en het fornuis gevaarlijk zijn. Betrek ze dus bij het nemen van veiligheidsmaatregelen;
- Laat kinderen niet spelen in de buurt van de oven en het fornuis;
- Laat pannenstelen naar achteren wijzen tijdens het koken;
- Gebruik zoveel mogelijk de achterste pitten tijdens het koken;

- Sluit de keukenlades af met een slot (indien mogelijk). Of berg scherpe voorwerpen hoog op;
- Berg plastic zakken op in een kastje met slot;
- Sluit de vaatwasser goed af (indien aanwezig);
- Doe de keukendeur, het hekje en de vaatwasser altijd goed dicht en de keukenlades en kastjes altijd op slot;
- Sluit de keuken af, indien mogelijk, voor kleine kinderen door een hekje voor de keukendeur te plaatsen. Sluit deze altijd.

Warme/koude kraan

We leren kinderen wat de rode en blauwe kleur op de kraan betekend. We leren jonge kinderen dat ze alleen zelf aan de rode knop voor warm water mogen komen met begeleiding van een medewerker. Oudere kinderen die al wel weten hoe ze de kranen veilig kunnen gebruiken, mogen dit zonder begeleiding.

We letten er op dat we geen objecten plaatsen bij kranen die een jong kind als opstapje kan gebruiken (zoals een stoel, doos of tas).

Gebruik van waterkoker/warme dranken

- Plaats de waterkoker zo dat een kind er niet bij kan (bijvoorbeeld hoog of ver naar achteren op het aanrecht);
- Laat het snoer van een waterkoker niet los hangen. Plaats deze in een kabelgoot of rol het snoer op;
- Bewaar thee (of andere hete dranken) in thermoskannen;
- Drink uit (thee)kopjes met goede oortjes die makkelijk vast te pakken zijn;
- Maak geen thee (of andere hete dranken) klaar in de buurt van de kinderen;
- Zet (thee)kopjes ver op tafel en het aanrecht zodat kinderen er niet bij kunnen;
- Drink geen thee (of andere hete dranken) als kinderen op schoot zitten;
- Gebruik placemats en geen tafelkleden waar kinderen aan kunnen trekken (bijv. bij feestjes). Of zorg ervoor dat er geen hete dranken op tafel staan;
- Laat kinderen geen hete thee drinken maar maak deze wat lauwer door koud water bij te voegen.

Voedselallergie of dieet

Over de omgang met (voedsel)allergieën of een dieet maakt de mentor afspraken met ouder. Samen met hen maken we afspraken over hoe te handelen bij een allergische reactie of over wat wij kunnen doen als een

- Lijst bijzonderheden

kind iets heeft gegeten wat niet mag. Deze gegevens noteert de mentor op het kindgegevensformulier en op de lijst 'bijzonderheden kinderen'. Deze lijst hangt zichtbaar in de keuken met de foto van het kind er op, zodat alle medewerkers kunnen lezen welke kinderen allergisch zijn, welke stoffen een allergische reactie veroorzaken, welke voedingsstoffen een kind niet mag, waar deze stoffen in zitten en hoe je handelt als het kind een allergische reactie krijgt. Indien nodig vragen we ouders eventuele vervangende voedingsmiddelen zelf mee te geven. De mentor en haar collega's zorgen ervoor dat het kind deze speciale voeding ook krijgt en geven dat niet aan andere kinderen.

Mocht een kind toch een allergische reactie krijgen, handelen we volgens onze 'werkinstructie calamiteit kind & personeel'

Voedselhygiëne

Voedselinfecties en -vergiftigingen kunnen maagdarmklachten veroorzaken. Hygiënisch werken is een belangrijke voorwaarde om dat te voorkomen en besmetting, waar mogelijk, terug te dringen. De eisen hiervoor staan in de 'RIVM Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016' en in de documenten hiernaast verder uitgewerkt.

De belangrijkste basisvoorwaarden voor een goede hygiëne zijn:

- goede persoonlijke hygiëne, ook voor kinderen die meehelpen met voedselvoorbereiding;
- werken met schone materialen;
- strikte scheiding van voedselbereiding en verschoneren;
- zorgvuldige bereiding van flesvoeding en moedermelk;
- een schone werkomgeving;
- het voorkomen van kruisbesmetting (rauwe en bereide producten apart bewaren, schone en vuile producten scheiden);
- controle bij levering van producten en bewaren volgens bewaaradviescontrole op temperatuur koelkasten en diepvriezers.

Thema 3.3 (Hygiëne) tijdens verschoneren / toiletgebruik

Dagelijks worden baby's meerdere keren per dag verschoond en gaan peuters op het potje of oefenen ze al om zelf naar de wc te gaan. Het kan dan natuurlijk gebeuren dat er urine of ontlasting terecht komt op het verschoonkussen, op de handen of op oppervlakten zoals de kraan, de lichtschakelaar of de deurkruk. Soms is dit niet eens zichtbaar.

In urine en ontlasting kunnen ziekteverwekkers zitten. Daarom is het nodig om hygiënisch te werken en om kinderen te leren om bijvoorbeeld na ieder toiletgebruik, de handen goed te wassen met water en zeep. Wij hanteren hiervoor de RIVM hygiëne richtlijnen.

De belangrijkste afspraken hierbij zijn:

Verschoneren:

- Verschoon kinderen op een verschoonkussen van glad en afwasbaar materiaal dat met water en allesreiniger schoon te maken is;
- Billendoekjes e.d. zijn niet geschikt om het verschoonkussen schoon

kinderen

- Kindgegevensformulier
- Werkinstructie calamiteit kind & personeel

- Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016 hoofdstuk 3 en 6

- Voeding bij Kanteel

Documenten Kanteel Handboek:

- Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 3.5

te maken;

- Gooi de gebruikte luier na het verschoenen direct in een luieremmer of in een afgesloten afvalcontainer (met voetpedaal);
- Hanteer de richtlijnen voor handhygiëne zoals beschreven in de RIVM hygiëne richtlijnen.

Pot of toiletgebruik:

- Reinig meteen na gebruik het potje met water en allesreiniger. Berg het potje droog op;
- Gebruik een aparte borstel voor het reinigen van de potjes;
- Hanteer de richtlijnen voor handhygiëne zoals beschreven in de RIVM hygiëne richtlijnen.

Thema 3.4 Zonbescherming

Wij proberen iedere dag met de kinderen naar buiten te gaan. Zeker met mooi weer, is het heerlijk om buiten te spelen met elkaar. Bij warm weer en wanneer de zon veel schijnt, besteden wij extra aandacht aan zonbescherming. Deze afspraken die we hierover gemaakt hebben staan beschreven in ons protocol 'Voorzorgsmaatregelen bij warm weer'.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Smeer kinderen goed in met een waterbestendige zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor (overleg met ouders i.v.m. kinderen met een allergie);
- Let op de kleding; laat kinderen binnen eventueel alleen in een rompertje of ondergoed lopen. Vraag ouders om katoenen reservekleding;
- Zorg ervoor dat de kinderen buiten iets op hun hoofd hebben.

Thema 3.5 Dierenbezoek

Veel kinderen komen wel eens in contact met dieren. Ze hebben bijvoorbeeld zelf een huisdier of gaan op visite bij familie waar dieren in huis zijn. Wij vinden het leuk om zo nu en dan eens een bezoekje te brengen aan bijvoorbeeld een kinderboerderij. Zo ervaren kinderen hoe dieren, die ze bijvoorbeeld in een leesboekje voorbij zien komen, er in het echt uit zien en welke geluiden ze maken. Maar ze leren op die manier ook hoe je op een lieve en veilige manier met dieren moet omgaan. Hierbij kijken we goed naar de gezondheid en veiligheid van kinderen. Bij direct contact met dieren is er een risico dat je besmet raakt met ziekteverwekkers of gezondheidsklachten krijgt door allergenen die van dieren afkomen zoals huidschilfers.

We zien daarom ook extra goed toe op hygiëne. Richtlijnen hierover staan beschreven in de hiernaast genoemde documenten.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Dieren worden alleen toegelaten als uit een inventarisatie blijkt dat er geen kinderen zijn met een allergie voor huisdieren;
- Kinderboerderijen worden alleen bezocht na overleg met de ouders;

Documenten Kanteel Handboek:

- Voorzorgsmaatregelen bij warm weer
- Binnen-en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 2.6 en 2.7.

Documenten Kanteel Handboek:

- Uitstapjes 0-13
- Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 9.4

- Leer de kinderen hoe ze moeten omgaan met dieren, om aanvallen, bijten of krabben te voorkomen;
- Bij bezoek aan dieren is er steeds voldoende begeleiding aanwezig;
- Houd toezicht op de kinderen in aanwezigheid van dieren;
- Als dieren gevoerd worden, let op dat dit voorzichtig gebeurt;
- Zie er op toe dat kinderen na contact met dieren hun handen wassen.

Thema 3.6 Overdracht van ziektekiemen

Hygiënebeleid

Een gezonde en hygiënische omgeving is belangrijk voor het opvangen van de kinderen en is ook belangrijk als werkplek voor de medewerkers. Door extra aandacht te besteden aan hygiëne beperken we mogelijke gezondheidsrisico's. Het gaat daarbij om goede persoonlijke hygiëne, schoonmaken en desinfecteren, een goed binnen- en buitenmilieu en voedselveiligheid.

We volgen daarom de RIVM hygiënerichtlijnen zoals hiernaast benoemd. Hierbij gaan we er vanuit dat kinderen en medewerkers gezond zijn en een normale weerstand hebben tegen bacteriën en andere ziektekiemen

Persoonlijk hygiëne

Bij persoonlijke hygiëne gaat het over schone handen en nagelverzorging, hygiëne bij hoesten en niezen en de hygiëne bij verschonen en toiletgebruik.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Op alle locaties gebruiken we bij voorkeur papieren handdoeken en vloeibare zeep;
- Aan kinderen wordt geleerd hoe ze hun handen goed moeten wassen;
- Bij gebruik van grote closetpotten wordt extra aandacht aan een goede handhygiëne besteed;
- Kinderen worden er op gewezen dat ze tijdens het hoesten of niezen de hand voor de mond moeten houden, in hun elleboog of in een papieren zakdoek hoesten of niezen;
- Kinderen worden gestimuleerd de handen te wassen na hoesten of niezen;
- Medewerkers zien er op toe dat kinderen met snottebellen hun neus snuiten;
- Voor ieder kind wordt per keer een schone papieren zakdoek gebruikt;
- Wij kiezen ervoor om geen tanden te poetsen. Twee keer per dag is voldoende en dat kunnen ouders zelf regelen. Als BSO kinderen hun tanden willen poetsen, mag dit natuurlijk wel. Zij kunnen dit vaak zelfstandig.

Documenten Kanteel Handboek:

- Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 3, hoofdstuk 4.1 hoofdstuk 6, hoofdstuk 7.3 en hoofdstuk 8
- Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 2 en 3

Schoonmaken, desinfecteren en afval

Op elke locatie verzorgt een schoonmaakbedrijf dagelijks de grote schoonmaakwerkzaamheden (zoals vloeren en sanitair). Daarnaast werken we op elke groep met een schoonmaakschema (voor ruimten, meubelen, speelgoed en overige materialen). Dit schema is opgebouwd aan de hand van de RIVM hygiënerichtlijnen.

Zorg ervoor dat alle ruimten waar je etenswaar bewaart goed schoon houdt. Hiermee voorkom je het aantrekken van ongedierte.

Hoe je schoonmaakt, desinfecteert en welke middelen je daarvoor gebruikt, staat in de RIVM hygiënerichtlijnen. Met elkaar zorg je ervoor dat je dit goed uitvoert.

Als de uitvoering door het schoonmaakbedrijf niet naar behoren gaat, geeft de medewerker dit door aan de locatiemanager. Zij kan vervolgens hierover met het schoonmaakbedrijf in gesprek gaan.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Er wordt met een schoonmaakschema gewerkt;
- Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt;
- Tijdens het gebruik van een stofzuiger of droge wisser wordt gelucht;
- Er wordt niet geveegd in het bijzijn van kinderen;
- Tijdens het opmaken van bedden en het opvouwen van wasgoed worden ramen wijd opengezet;
- Bij zichtbare verontreiniging, na vuile klusjes én minimaal elk dagdeel wordt een schone vaatdoek en handdoek gebruikt;
- De kraan (handcontactpunt) wordt minimaal dagelijks gereinigd;
- De vloer en het meubilair (dat dagelijks wordt gebruikt) wordt dagelijks gereinigd;
- Hoger gelegen oppervlakken worden wekelijks gereinigd;
- Verticale oppervlakken worden maandelijks gereinigd;
- Droogbloemen, knutselwerken en dergelijke die niet gereinigd worden, worden na een maand verwijderd;
- Afval wordt in afgesloten afvalbakken weggegooid;
- De afvalbakken worden dagelijks geleegd;
- Alleen wettelijk toegelaten desinfectiemiddelen mogen worden gebruikt;
- Gebruik desinfectiemiddelen alleen na overleg met de GGD als er een ziekte heerst. Die legt uit welk middel je het beste kan gebruiken bij het soort ziekteverwekker

Speelgoed

Kinderen spelen dagelijks met speelgoed, maken gebruik van verkleedkleden of knuffelen met een lekkere zachte knuffel. Hierbij is het belangrijk om de overdracht van ziektekiemen te beperken, goede afspraken te maken over het reinigen van deze materialen. De richtlijnen hiervoor staan in de RIVM hygiënerichtlijnen en zijn tevens opgenomen in ons schoonmaakschema.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Schoonmaaklijst(en)
- Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 4

- Schoonmaaklijst(en)
- Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016, hoofdstuk 4

- Pedagogisch medewerker ziet er op toe dat er geen speelgoed mee naar het toilet genomen wordt;
- Speelgoed dat in de mond genomen wordt, wordt dagelijks gereinigd;
- Speelgoed dat niet in de mond genomen wordt, wordt maandelijks gereinigd;
- Zichtbaar verontreinigd speelgoed wordt direct gereinigd;
- Speelgoed wordt na vervuiling met bloed, (bloederige) diarree of braaksel gedesinfecteerd;
- Vervang beschadigd speelgoed direct;
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden;
- Speelgoed wordt gescheiden van schadelijke stoffen, zoals schoonmaakmiddelen;
- Wanneer zieke kinderen (met bijvoorbeeld een koortslip) met de verkleedspullen of knuffels voor algemeen gebruik spelen, worden de knuffels direct extra gewassen.

Thema 3.7 Ziekte en Medisch handelen

Ieder kind is wel eens ziek. Dat is vooral vervelend voor het kind maar ook voor de ouder/verzorger die hiermee voor de vraag komt te staan “kan mijn kind naar de kinderopvang”? Daarom hebben wij afspraken gemaakt over hoe wij omgaan met zieke kinderen. De RIVM hygiënerichtlijnen en de informatie over ziektebeelden zijn hierbij ons uitgangspunt. Of een kind wel of niet op de opvang mag komen/ blijven hangt af van drie factoren:

Gezondheid en het welbevinden van het zieke kind

Een kind dat in lichte mate ziek is en hier weinig hinder van ondervindt kan naar de opvang komen of op de opvang blijven (mits het de gezondheid van de andere kinderen niet in gevaar brengt). Als een kind zich zo vervelend voelt dat het medisch hulp nodig heeft of beter af is in de eigen vertrouwde omgeving, dan nemen we contact op met ouders voor overleg en kunnen we hen vragen hun kind op korte termijn te komen halen.

Gezondheid van de andere kinderen

Wij verwachten van ouders dat zij een besmettelijke ziekte van hun kind melden bij de pedagogisch medewerker. Dan gaan we aan de hand van de RIVM-richtlijnen na of een kind naar de opvang mag komen. Bij veel ziekten is de besmettelijkheid vaak al geweken op het moment dat het kind ziek wordt. Bij twijfel kan worden overlegd met de GGD.

Het dagprogramma en de groepssamenstelling

Voor een kind dat zich echt ziek voelt, extra verzorging nodig heeft en niet met het normale dagprogramma mee kan doen, is een dag op de opvang vaak niet fijn. Voor de pedagogisch medewerker is het vaak onvoldoende mogelijk om een kind die extra zorg en aandacht te geven waar het kind dan behoefte aan heeft.

Documenten Kanteel Handboek:

- RIVM richtlijnen ziektebeelden maart 2016
- Protocol ziekte en medisch handelen
- Akkoordverklaring medisch handelen
- Kiddi-app
- Ziekte en medisch handelen
- Akkoordverklaring medicijnverstrekking
- Akkoordverklaring ouders bij medische handeling
- Ontvangst en uitreiken gedrag beïnvloedende medicatie
- Overzicht bijzonderheden kinderen

Overleg met ouders

Is het niet goed duidelijk wat er aan de hand is en als een kind zich echt vervelend voelt, dan overleggen wij met ouders over deze situatie. Samen stemmen we af wat we in dat geval gaan doen. Misschien willen ouders het nog wel even aankijken. Vanzelfsprekend houden we het kind goed in de gaten. Wanneer er geen verbetering zichtbaar is en het kind meer verzorging of aandacht nodig heeft dan we kunnen bieden, bellen we opnieuw de ouder en geven aan dat het fijn is als zij nu hun kind ophalen. Kun je ouders niet bereiken bel dan het noodnummer dat zij hebben opgegeven op het kindgegevensformulier.

Inschakelen medische hulp

In principe schakelt de ouder bij zieke kinderen zelf de huisarts in. Toch kan het zo zijn dat wij in sommige situaties direct met de eigen huisarts van het kind willen overleggen. Wij bellen altijd direct daarna de ouder over het afgesproken beleid met de huisarts. In acute gevallen bellen we direct 112. In het protocol 'calamiteiten' staat wanneer je in ieder geval 112 belt

Infectieziekten en vaccinaties

Weerstand bouw je op door het doormaken van een ziekte. Je kunt ook weerstand opbouwen door vaccinatie (inenting)

De meeste kinderen die de kinderopvang bezoeken zijn ingeënt volgens het rijksvaccinatieprogramma. Toch kan een kind om welke reden dan ook niet zijn ingeënt. Ook die kinderen mogen gewoon naar de opvang komen. Ouders geven op het kindgegevensformulier aan of een kind volgens het rijksvaccinatieprogramma is of zal worden ingeënt. Als we op de locatie een mogelijke besmettelijke ziekte constateren, dan licht de medewerker de locatiemanager en alle ouders zo snel mogelijk in. Als een kind (nog) niet is ingeënt (bijvoorbeeld omdat het kind daarvoor nog te jong is), kunnen ouders zelf kiezen of hun kind wel of niet naar de opvang komt. Kinderen die niet zijn ingeënt vormen geen gevaar voor de andere kinderen. Het kind zelf kan alleen ziek worden doordat het in aanraking komt waartegen het niet is ingeënt. Meer informatie over het rijksvaccinatieprogramma staat beschreven in de RIVM richtlijnen.

Infectieziekten zijn ziekten die veroorzaakt worden door verschillende soorten bacteriën, virussen, parasieten of schimmels. Samen noemen we deze 'ziekteverwekkers'. Sommigen zijn onschuldig en zelfs nuttig voor de mens, maar de meeste kunnen ziekten veroorzaken.

Infectieziekten verspreiden zich op de volgende manieren:

- via de handen;
- via lichaamsvloeistoffen (bloed, speeksel, braaksel, ontlasting, enz.);
- via de lucht (via druppels door hoesten, huidschilfers of stof);
- via voorwerpen (speelgoed);
- via voedsel en water;
- via dieren (huisdieren en insecten).

- Werkinstructie calamiteiten kind & personeel
- Kindgegevensformulier

- Werkinstructie overlijden kind

- Protocol calamiteiten

- RIVM informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang maart 2016, hoofdstuk 1 en 2

Op de locatie krijgen ouders informatie over het heersen van een bepaalde ziekte of over het vermoedelijk heersen van een bepaalde ziekte. Dit doe je door een **deurbriefje** te maken met daarop de tekst over deze ziekte die staat in de RIVM-richtlijnen. Deze tekst hang je op de deur van de locatie/groep.

Om ouders op een juiste en zorgvuldige manier te informeren en te voorkomen dat ouders zich onnodig zorgen maken overlegt de locatiemanager in sommige situaties met de GGD over onze melding hierover aan de ouders.

Dit is van belang vanwege:

- het mogelijke besmettingsgevaar;
- kinderen die (nog) niet zijn ingeënt;
- een verhoogd risico voor zwangere op een miskraam of aangeboren afwijking bij bepaalde infectieziekten.

Dit betreft in het bijzonder; rode hond, de vijfde ziekte en waterpokken. Voor deze ziekten geldt dat als je de infectie hebt doorgemaakt je er de rest van je leven tegen beschermd bent. Dan is er dus geen risico tijdens de zwangerschap. Ook als je ingeënt bent tegen rode hond loop je geen risico meer.

Moeders en pedagogisch medewerkers die zwanger zijn, informeren we hierover persoonlijk.

Actuele informatie over infectieziekten en de richtlijnen hierover staan beschreven in de RIVM informatie over ziektebeelden, maart 2016 en zijn te vinden in de Kiddi-app.

Meldingsplicht bij GGD

We zijn verplicht om de GGD op de hoogte te stellen als één van de volgende situaties zich voordoet bij een kind of bij een medewerker):

- acute maag- en darmaandoeningen;
- geelzucht;
- ernstige huidaandoeningen;
- andere ernstige aandoeningen zoals hersenvliesontsteking of meerdere gevallen van longontsteking in korte tijd

De locatiemanager doet de melding altijd in overleg met de manager kinderopvang. De GGD onderzoekt na een dergelijke melding waardoor de aandoening wordt veroorzaakt en/of geeft aan welke maatregelen nodig zijn om verspreiding van de ziekte tegen te gaan.

Medicatie geven

Het toedienen van geneesmiddelen vraagt om grote zorgvuldigheid, omdat sommige middelen bij onjuist gebruik de gezondheid van het kind kunnen schaden. Daarom hebben wij duidelijke afspraken met elkaar gemaakt over het gebruik van medicatie en over hoe wij omgaan met medische handelingen.

De belangrijkste afspraken zijn:

- Gezondheidskenmerken en bijzonderheden op dit vlak worden door de mentor in het dossier van het kind vastgelegd;
- De mentor legt vast welke huisarts een kind heeft op het *kindgegevensformulier*;
- Er wordt voor elk kind een 'medisch' dossier bijgehouden. En de mentor houdt deze actueel;

- RIVM informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang maart 2016, hoofdstuk 4

- Protocol Ziekte en medisch handelen
- Kindgegevensformulier
- Akkoordverklaring medicijnverstrekking

- Kinddossier

- werkinstructie calamiteit kind & personeel'

- Gegevens over allergieën en vaccinaties worden door de mentor vastgelegd op het *kindgegevensformulier*;
- Wanneer het geven van medicatie echt niet buiten opvanguren kan, geven ouders voor het verstrekken van medicijnen vooraf schriftelijke toestemming middels het formulier; *Akkoordverklaring medicijnverstrekking*. Hierin staat:
  - om welk middel het gaat;
  - het tijdstip/ de tijdstippen van toedienen;
  - de hoeveelheid;
  - de wijze van toedienen;
  - de periode van toedienen;
  - de wijze van bewaren en opbergen;
  - houdbaarheid/bruikbaarheid;
- De medicijnverklaring wordt bewaard in het kind dossier;
- Wij vragen ouders om goed uit te leggen hoe we het middel moeten geven;
- Er worden alleen medicijnen in de originele verpakking met bijsluiters verstrekt, die op naam van het kind uitgeschreven zijn;
- Er worden alleen medicijnen verstrekt die al eerder thuis verstrekt zijn of met een doktersverklaring;
- We kijken in overleg met ouder en eventueel de locatiemanager of het toedienen van medicijnen op de groep werkbaar is. Dat hangt af van de samenstelling van de groep, het aantal medewerkers op de groep en de situatie van het kind;
- Misverstanden worden voorkomen door een schriftelijke overdracht;
- Er wordt een afvinklijst gehanteerd zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend. Hiervoor gebruiken we *bijlage* bij het formulier; *Akkoordverklaring medicijnverstrekking*;
- Er wordt vastgelegd wie de medicijnen verstrekt. Hiervoor gebruiken we *bijlage* bij het formulier; *Akkoordverklaring medicijnverstrekking*;
- Er wordt gewerkt met een schriftelijke procedure met betrekking tot calamiteiten als gevolg van verstrekking van een geneesmiddel / zelfverzorgingsmiddel. Hiervoor hanteren wij; *Werkinstructie calamiteiten kind & personeel*.

Zelfzorgmiddelen

Soms vragen ouders ook om hun kind geneesmiddelen toe te dienen die niet op recept verkregen zijn. Deze geneesmiddelen hebben de ouders zelf bij een apotheek of drogist gekocht. Deze 'zelfzorgmiddelen' kunnen echter minder onschuldig zijn dan men vaak denkt, daarom vragen we ouders ook hier voor de "*Akkoordverklaring medicijnverstrekking*" in te vullen. Verder handelen wij op dezelfde wijze als bij het verstrekken van medicijnen die verkregen zijn op recept van de (huis) arts.

De mentor vraagt altijd bij ouders na of zij bezwaar hebben tegen het gebruik van zelfzorgmiddelen die we op locaties gebruiken, bijvoorbeeld zelf voor luierslag of zelf ter voorkoming en vermindering van builen en blauwe plekken.

Hoestdranken

- Akkoordverklaring medicijnverstrekking

- Protocol Ziekte en medisch handelen

- akkoordverklaring medicijnverstrekking

- Protocol Calamiteit

- Werkinstructie calamiteiten kind & personeel

- Protocol ziekte en medisch handelen

- Akkoordverklaring medicijnverstrekking

We geven geen hoestdranken aan kinderen jonger dan 2 jaar. Hoestdranken bevatten namelijk slaapverwekkende stoffen die bij jonge kinderen een extra risico geven op wiegendood. Wanneer er in een bijsluiter van een ander geneesmiddel staat dat hier slaapverwekkende stoffen in zitten dan geven wij deze niet. Krijgt een kind deze middelen thuis wel, dan vragen wij ouders dit aan ons door te geven zodat wij extra alert kunnen zijn op mogelijke risico's.

Paracetamol

Wij geven kinderen met ziekteverschijnselen geen paracetamol. Het onderdrukt de ziekteverschijnselen, waardoor het voor de pedagogisch medewerker lastig is om een goed beeld te krijgen van de gezondheidstoestand van het kind. We vragen ouders om ons altijd te informeren als hun kind voorafgaande het brengen naar de locatie thuis nog paracetamol heeft gekregen, zodat wij een goede inschatting van de situatie kunnen maken.

Toedienen van paracetamol op voorschrift van de huisarts (bijvoorbeeld ter voorkoming van een koortsstuiptje of na een medische ingreep) kan alleen als de ouders daarvoor een formulier "Akkoordverklaring medicijnverstrekking" invult.

Medicatie die valt onder de Opiumwet

Er zijn kinderen met bijvoorbeeld ADHD of een autistische stoornis die medicijnen gebruiken die onder de Opiumwet vallen, zoals Ritalin en Concerta. Deze medicijnen geven ouders in principe thuis. Als dat niet mogelijk is dan geven wij de medicatie op de opvang. We vragen ouders om alleen de dosis mee te geven die een kind dezelfde dag nog krijgt. Let op: deze medicatie bewaar je altijd in een afgesloten kast.

Reactie op medicatie

Doet de situatie zich voor dat een kind niet goed op een geneesmiddel reageert of dat een medewerker onverhoopt toch een fout maakt bij de toediening van een geneesmiddel, dan handelen we volgens onze 'werkinstructie calamiteit kind & personeel'. We bellen direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Vervolgens nemen we direct contact op met de ouders. Bij een ernstige situatie bellen we direct het landelijke alarmnummer 112. In alle gevallen zorgt de medewerker ervoor dat alle relevante gegevens bij de hand zijn. Dit betreft: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, het geneesmiddel dat een kind heeft gekregen, welke reacties het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

Afspraken rondom structurele medicijnverstrekking

Wanneer het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een langere periode nodig is, vindt er regelmatig overleg plaats tussen de mentor en de ouders over de ziekte en het daarbij behorende geneesmiddelgebruik. Wanneer de ouders een nieuwe voorraad geneesmiddelen meebrengen en/of als een kind een nieuw geneesmiddel krijgt, bespreek je in ieder geval de reactie op medicijnen, de reactietijd, de manier van toedienen (hoe verloopt het, hoe kun je het handig aanpakken). We vragen ouders om slechts een kleine voorraad medicatie achter te laten op de locatie en

- Protocol ziekte en medisch handelen
- Akkoordverklaring medicijnverstrekking
- Ontvangst en uitreiken gedrag beïnvloedende medicatie
- Werkinstructie calamiteit kind & personeel
- Protocol ziekte en medisch handelen
- Akkoordverklaring medicijnverstrekking
- Controlelijst verstrekking

geven dit meteen weer mee naar huis als het middel niet meer nodig is. Bij structurele medicatie die incidenteel gegeven mag worden, bijvoorbeeld bij een aanval van koorts of benauwdheid, overleggen we altijd eerst met de ouder.

Bewaren van medicijnen

Alle medicijnen worden veilig, volgens bijsluiter opgeborgen. Alleen voor medicatie die onder de Opiumwet vallen gelden andere afspraken. Die worden bewaard in een af te sluiten kast samen met een aftekenlijst waarop bijhouden wordt hoeveel pillen er zijn en wanneer we ze er weer uithalen. Als er pillen ontbreken, wordt dit direct gemeld aan de locatiemanager.

Medische handelen (wet BIG)

Hoewel onze medewerkers geen beroepsbeoefenaren in de individuele gezondheidszorg zijn, kiezen we er voor de veiligheid van de kinderen toch voor om de Wet BIG (Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) te hanteren. In deze wet is vastgelegd wie medische handelingen mogen uitvoeren en onder welke voorwaarden. Er zijn drie categorieën van handelingen.

Categorie 1; voorbehouden handelingen

Risicovolle handelingen, deze mogen alleen bevoegde beroepsbeoefenaren uitvoeren, zoals een arts of verpleegkundige.

Categorie 2: risicovolle handelingen

Deze handelingen mag alleen een arts na instructie van een arts uitvoeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de volgende handelingen: sonde inbrengen/verwijderen, het bepalen van de suikerspiegel bij diabetici

Categorie 3: overige handelingen,

Deze worden verder niet omschreven maar dan gaat het voorbeeld om: het toedienen van medicijnen via een inhaler; het toedienen van zetpillen; het geven van tabletten, drankjes, neusspray of druppels; het verwijderen van pleisters; het aanbrengen van zalf/crème/pilletjes; het verzorgen van lichte verwondingen.

Bij ons gelden hierover de volgende afspraken

Binnen Kanteel zijn we bekend met kinderen waarbij medische handelingen moeten worden uitgevoerd die vallen in categorie 1 en 2. Het gaat dan met name om kinderen met hevige allergieën die een medicijn via een injectie met een zogenoemde EPI-pen toegediend moeten krijgen.

Deze handelingen moeten in principe uitgevoerd worden door medisch en deskundig personeel met een BIG-registratie. Kanteel heeft geen medisch personeel in dienst. De handelingen waar het hier dan ook om gaat worden uitgevoerd indien nodig door de pedagogisch medewerkers.

Dit gebeurt enkel en alleen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

geneesmiddelen/
zelfzorgmiddelen

- Protocol Ziekte en
medisch handelen

- Protocol ziekte en
medisch handelen

- Ouders vullen bij plaatsing van hun kind met een indicatie voor een medische handeling het formulier “Akkoordverklaring medische handeling” in en ondertekenen dit;
- Dit formulier wordt ten alle tijden bewaard bij het kinddossier van het betreffende kind;
- Er moet een schriftelijke opdracht verstrekt worden door een arts;
- Pedagogisch medewerkers krijgen een uitgebreide instructie over het uitvoeren van de handeling, bij voorkeur van een arts/ verpleegkundige;
- Een verklaring van bekwaamheid na instructie volstaat niet. Bekwaam is niet hetzelfde als bevoegd.

Hierbij zijn enkele zaken van belang:

- Als een pedagogisch medewerker zich niet bekwaam genoeg voelt tot het uitvoeren van de handeling, dan moet deze medewerker de handeling ook niet uitvoeren;
- De pedagogisch medewerker blijft ten alle tijden juridisch gezien medeaansprakelijk;
- Op de locatie wordt er zorg voor gedragen dat er geoefend wordt met het gebruik van deze medische handeling (EPI-pen);
- Een arts moet zich ervan vergewissen dat degene die niet bevoegd is voor medische handelingen wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten;
- Er is een afspraak gemaakt met een huisarts in de buurt, zodat in geval van calamiteiten hierop teruggevallen kan worden;
- Bij onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel, worden medische handelingen uitbesteed aan bijvoorbeeld de thuiszorg;
- In uiterste noodgevallen wordt iedereen geacht naar beste vermogen te handelen. Een wetsovertreding uit ‘overmacht’ is niet strafbaar

Bloed, bloedcontact & bijtenden

Bij ongelukjes is de kans aanwezig dat je met bloed te maken krijgt. Vaak hebben we kleine wondjes aan de handen en wanneer daar bloed van de ander in terecht komt kan besmetting optreden bijv. Hepatitis B, C of HIV. De kans op daadwerkelijke besmetting bij direct bloedcontact is relatief klein, maar het risico is altijd aanwezig. Zorg altijd dat je hygiënisch werkt. Het dragen van latex of nitril handschoenen biedt goede bescherming tegen overdracht van besmettelijke ziekten. Als je geen handschoenen hebt moet je altijd proberen aanraking met het bloed te vermijden. Mocht je onverhoopt toch in contact zijn geweest met bloed van een ander, neem dan contact op met de huisarts of de GGD. Deze adviseert dan in de te nemen stappen.

Risico van bijten

Als een kind wordt gebeten door een ander kind, en er ontstaat een wond met zichtbaar bloed, gelden de volgende behandelnormen;

- Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd worden wegwerphandschoenen gedragen;

- Protocol Ziekte en medisch handelen
- Kinddossier
- Akkoordverklaring medische handeling

- Protocol Ziekte en medisch handelen

- Protocol Ziekte en medisch handelen
- RIVM informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang maart 2016 hoofdstuk 7.4 7.5

- Pus/wondvocht wordt voordat het gaat lekken met bijvoorbeeld een wattenstaafje gedept;
- Laat het wondje goed doorbloeden;
- Spoel de wond met water of fysiologisch zout;
- Desinfecteer de wond met goedgekeurd wond-desinfectiemiddel met een RVG-nummer;
- Dek het wondje af met een waterafstotende pleister;
- Pleisters of verband worden regelmatig (of wanneer ze doordrenkt zijn) verwisseld;
- Was je handen voor- en na wondverzorging met water en zeep;
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met bloed, pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt. Gemorst bloed wordt met handschoenen aan met een papieren tissue verwijderd. De ondergrond wordt met water en allesreiniger schoongemaakt. Het verontreinigde oppervlak wordt schoongespoeld en na gedroogd. Het oppervlak wordt daarna met een door het ctgb toegelaten middel gedesinfecteerd;
- Bij kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben, wordt extra aandacht aan handhygiëne besteed;
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60°C gewassen;
- Neem binnen 24 uur contact op met een huisarts of de GGD voor meer informatie over het risico.

Kinderen met extra (medische) zorg

Op de locaties vangen we soms ook kinderen op met een chronische ziekte (astma, hartafwijkingen etc.), kinderen die (structureel) medicijnen gebruiken, een ontwikkelingsstoornis of een handicap hebben. Meestal is voor deze kinderen geen extra zorg nodig. Is dat wel zo dan vraagt dit om extra afstemming met de ouders zodat voor ons duidelijk wordt om welke extra zorg het gaat en welke bijzondere handelingen tijdens de opvang nodig zijn.

De locatiemanager beslist vervolgens of de opvang wel of niet kan doorgaan. In de beslissing houdt zij rekening met de samenstelling van de groep, de belastbaarheid voor pedagogisch medewerkers en de druk op de beroepskracht/kind/ratio die dit kan geven. Hierover heeft zij overleg met ouders, relatiebeheer en pedagogisch medewerkers. Ook de richtlijnen in de Wet op de Beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) zijn hierbij uitgangspunt.

Op alle locaties is de opvang van chronisch zieke kinderen mogelijk, afhankelijk van hun zorgvraag en de functionele mogelijkheden van de locatie.

Kleine verwondingen

De pedagogisch medewerker kan de volgende zaken zelf afhandelen:

- kleine (schaaf)wondjes;
- kleine bloedneuzen.

Hoe je dit doet staat beschreven in de richtlijnen van de RIVM. Indien nodig raadpleegt zij de locatiemanager, een BHV-er of een pedagogisch medewerker die in het bezit is van een certificaat kinder-EHBO.

- Protocol Ziekte en medisch handelen
- Kindgegevensformulier

Op elke locatie is een EHBO-doos aanwezig voor het verzorgen van deze verwondingen.

Bel altijd met de huisarts/tandarts als er twijfels zijn over het letsel. Het telefoonnummer van de huisarts/tandarts staat op het kindgegevensformulier.

Grotere verwondingen (niet levensbedreigend)

De pedagogisch medewerker mag de volgende zaken niet zelf afhandelen:

- Grotere wonden;
- Grotere bloedingen;
- Bij val op het hoofd;
- (mogelijke) botbreuken;
- Verbrandingen (wel koelen met lauw stromend water);
- Vergiftigingen (altijd 112 bellen, de telefonist zegt wat je moet doen en belt een ambulance);
- Bewusteloosheid;
- Ogenschijnlijk goed afgelopen val van baby;
- En bij alles waar enigszins twijfel over bestaat.

De BHV-er of een medewerker die in het bezit is van een certificaat kinder-EHBO verleent eerste hulp. Neem altijd contact met de huisarts (liefst van het slachtoffer zelf of bel 112.) Ga niet alleen met het slachtoffer naar de huisarts. Vraag een ander om je te brengen of bel een taxi. Als de situatie snel verslechterd, bel 112.

Levensbedreigende situatie

Een levensbedreigende situatie is elke situatie waarbij een of meerdere van de vitale functies van een kind verstoord zijn of verstoord dreigen te raken. Deze drie vitale functie zijn: het bewustzijn, de ademhaling en de bloedsomloop. Wanneer dit gebeurt handel dan als volgt:

- Roep om hulp; (bij voorkeur om een BHV-er);
- Laat 112 en locatiemanager bellen (doe het zelf als je alleen bent);
- kijk of er nog gevaar is, zorg dat je zelf niet gewond raakt, haal gevaarlijke dingen weg, vraag een collega de andere kinderen mee te nemen;
- Verplaats het slachtoffer niet, behalve als er gevaar dreigt; bijvoorbeeld brand of explosiegevaar. Het slachtoffer kan dan vaak eenvoudig versleept worden met behulp van een deken. Wees voorzichtig bij het vermoeden van nek/rugletsel;
- Laat BHV-er zo mogelijk en nodig Eerste Hulp toepassen;
- Wacht op deskundige hulp en blijf letten op de vitale functies van het slachtoffer.

Overlijden

Het meemaken van een overlijden is een ingrijpende gebeurtenis voor zowel volwassenen als kinderen. Wanneer een kind, een ouder, een klasgenootje, een collega of een familielid overlijdt dan gaan we hier op een respectvolle manier mee om. We geven ruimte om deze gebeurtenis op een goede en passende manier met elkaar te verwerken. We hebben een protocol en een werkinstructie die dienen als hulpmiddel bij het op een goede manier omgaan met zo'n gebeurtenis.

- Protocol calamiteit

- Werkinstructie calamiteit kind & personeel

- Protocol Calamiteit
- werkinstructie calamiteit kind & personeel'

- Protocol overlijden kind

- Werkinstructie overlijden kind

Voor elke situatie kunnen stappen of de volgorde waarin je de stappen zet verschillen.

Aandachtspunten zijn in ieder geval:

- toon begrip wanneer iemand het moeilijk heeft. Samen verdriet verwerken kan een grote steun zijn;
- niet iedereen toont zijn gevoelens op dezelfde manier. Als iemand bijvoorbeeld niet huilt wil dat niet zeggen dat hij geen verdriet heeft. Het is fijn als hier ook respect en begrip voor is.

Module 4 Sociale veiligheid

Thema 4.1 Veiligheid en ontwikkeling

Fysieke en emotionele veiligheid

Fysieke en emotionele steun van een volwassene zorgt ervoor dat kinderen op verkenning gaan en zich ontwikkelen. Hiervan zijn onze medewerkers zich altijd bewust. Het is in onze ogen van groot belang, dat de kinderen zich bij ons thuis voelen. Wij streven naar een prettige, ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zich gerespecteerd voelen, en ervaren dat er voor iedereen, ongeacht capaciteiten en vaardigheden, de nodige belangstelling en aandacht is. Een dergelijke sfeer vormt een positieve ontwikkeling van de kinderen. Belangrijk is een kindvriendelijke omgeving, waarbij een gevoel van veiligheid en geborgenheid bij de kinderen de grondslag vormt.

De pedagogisch medewerkers op de groepen hebben oog voor alle kinderen, zowel individueel als in groepsverband. Door goed te kijken naar een kind en door te proberen te begrijpen wat het kind bedoelt, kan de medewerker op de juiste manier op een kind reageren. Het creëren van een emotioneel veilige plek staat centraal in ons dagelijks werk. Als een kind ontspannen is, openstaat voor de wereld en goed in zijn vel zit, dan komt het tot optimale groei. Het is onze taak om hier zorg voor te dragen.

Documenten Kanteel Handboek:

- Pedagogische bouwstenen
- Pedagogisch werkplan van de locatie

Samen sterk tegen pesten

In onze organisatie zijn we het erover eens dat pesten niet kan en niet getolereerd mag worden. Af en toe een beetje plagen is vaak niet zo erg. Door elkaar een beetje uit te dagen, leren kinderen bijvoorbeeld om voor zichzelf op te komen, worden weerbaarder of leren omgaan met kleine conflicten. Plagen duurt vaak niet lang en het heeft geen kwade bedoelingen. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed.

Bij pesten is het anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan het andere. De één wint dus altijd en de andere is altijd de verliezer. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest is steeds het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk.

Zelfs in een veilige omgeving kun je te vaak plagen, vervelende grapjes maken of een begin van pesten nooit helemaal uitsluiten. Daarom is het van groot belang dat we signalen van pesten serieus nemen en er alles aan doen om het te bestrijden.

Met een oplettende en luisterende houding merkt de pedagogisch medewerker hoe kinderen met elkaar omgaan en pakt signalen over pesten altijd direct op. Hoe zij dit kan doen staat in ons protocol 'pesten'. Daarbij richten we ons zowel op het gepeste kind, op de pester, de groepsgenootjes, de ouders en de omgeving.

Ook staat in dit protocol beschreven welke gedragsregels we samen met de kinderen van de BSO afspreken.

- Protocol pesten

Onbekend of verdacht persoon

Komt er iemand aan de deur die je niet kent, vraag dan altijd om een identiteitsbewijs of een firmabadge. Als je twijfelt over de identiteit van de bezoeker, laat iemand dan even wachten en leg uit dat je eerst wil controleren of zijn/haar identiteit klopt.

Kloppen alle gegevens dan kun je bezoeker binnenlaten. Blijf als het kan zoveel mogelijk in de buurt terwijl hij zijn opdracht uitvoert.

Klopt de identiteit van de persoon niet en/of dringt de persoon onverwachtstoch de locatie binnen, pleeg dan geen verzet. Handel volgens de 'Werkinstructie calamiteit door derden' en altijd in het belang van de kinderen en jezelf. Volg de aanwijzingen van de indringer op. Doe geen onverwachte dingen en geef geen ongevraagd commentaar. De indringer is waarschijnlijk zeer gespannen. Probeer, indien de veiligheid van de kinderen en de medewerkers het toelaat, iemand te waarschuwen zodat deze ongezien 112 kan bellen. Waarschuw onmiddellijk de politie nadat de indringer de locatie heeft verlaten. Volg de indringer beslist niet naar buiten om bijvoorbeeld het kenteken van de auto te noteren. Je brengt hiermee jezelf in gevaar en vergroot het risico van escalatie.

- Protocol calamiteit

- Werkinstructie calamiteit door derden

Vermissing

Bij de opvang maken wij kleine en soms ook grote uitstapjes. Hierbij kan je

- Protocol calamiteit

denken aan een speurtocht door het gebouw, een boodschap bij de winkel of met z'n allen naar het bos. In ons protocol uitstapjes staat beschreven hoe wij zichtbaar en bereikbaar zijn tijdens uitstapjes en hoe we zicht hebben en houden op alle kinderen. Hiermee proberen we vermissing van een kind te voorkomen.

Als het toch gebeurt dan een kind vermist is in en rondom de locatie en tijdens uitstapjes, handelen wij volgens het stappenplan zoals vermeld in de 'werkinstructie calamiteit kind & personeel'.

Dit zijn de belangrijkste afspraken:

- waarschuw de collega's. Blijf hierbij rustig en voorkom paniek onder de kinderen;
- controleer de directe omgeving waar het kind vermist is geraakt. Indien van toepassing, controleer de meest voor de hand liggende route terug naar de locatie;
- beslis hoeveel en welke medewerkers er gaan zoeken en hoeveel er bij de groep blijven. Alle medewerkers die gaan zoeken (eventueel op fiets) nemen hun mobiel mee en zetten deze aan;
- Indien er meerdere medewerkers buiten gaan zoeken, gaan zij elk een andere richting op. De medewerkers die bij de groep blijven lichten de locatiemanager in;
- Maak de afspraak dat na 7 minuten zoeken, iedereen weer terug is op de locatie;
- Tijdens uitstapjes blijft er tenminste 1 medewerker bij de rest van de groep terwijl de andere medewerkers zoeken. Spreek ook hier af dat de zoekende medewerkers na 7 minuten terugkeren naar de rest van de groep;
- Indien van toepassing; één van de medewerkers waarschuwt de medewerkers van de locatie waar de uitstap plaatsvindt (pretpark, museum enz.).

Kind gevonden?

Informeer alle betrokkenen die weten dat het kind vermist is. Ga na wat de reden van de vermissing was, zodat een herhaling voorkomen kan worden. Noteer dit op het registratieformulier (bijna)ongevallen.

Kind niet gevonden?

- BEL 112 om een zoekactie te starten;
- Laat het kind (indien mogelijk) omroepen;
- Maak melding van de vermissing bij receptie/ kassa o.i.d. van de locatie van het uitstapje;
- Neem contact op met je manager. De locatiemanager brengt de directeur van Kanteel op de hoogte;
- Overleg met je manager over het informeren van de ouders.

WANNEER HET KIND AL SNEL WEER TERECHT IS, BEL 112 af!!

Thema 4.2 Kindermishandeling en ongewenst gedrag

Het vierogenprincipe

Het wettelijke vierogenprincipe is zowel voor ouders als voor onze medewerkers een extra veiligheidswaARBorg om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

- Werkinstructie calamiteit kind & personeel

- Protocol calamiteit

- Werkinstructie calamiteit kind & personeel

Documenten Kanteel Handboek:

- Pedagogisch werkplan van de locatie

Een beroepskracht mag nog steeds alleen op de groep staan, zolang maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of luisteren. De oudercommissie heeft hierin adviesrecht. En de GGD controleert hier op.

Door ons te houden aan de beroepskracht-kindratio vergroten we de kans op meekijken en meeluisteren. Wanneer de kinderen gaan slapen, maken we gebruik van babyfoons. Deze worden aangezet zodra er een kind op bed gelegd wordt. Deuren zijn voorzien van glas, waardoor je altijd een ruimte in kan kijken. Groepen waarbij door het lage kind-aantal slechts de inzet van één pedagogisch medewerker nodig is, voegen we zoveel mogelijk met toestemming van de ouder samen.

Doordat kinderen vaak deelnemen aan activiteiten buiten hun groep zien en horen collega's elkaar op een vanzelfsprekende manier en lopen daardoor regelmatig even bij elkaar binnen. Ook bezoekt de locatiemanager de groepen op verschillende geplande of ongeplande momenten. En tijdens haal- en brengmomenten komen er voortdurend ouders binnen om hun kinderen te halen en dat is een natuurlijke vorm van sociale controle.

Verder streven we met elkaar naar een open cultuur waarin we van elkaar willen leren en elkaar aanspreken op wat goed gaat en wat niet goed gaat. Daarmee proberen we er ook voor te zorgen dat we signalen van kinderen tijdig herkennen om de juiste actie in gang te zetten.

Toch komt het voor dat kinderen weleens alleen zijn met een medewerker of uit het zicht van de medewerker. Het is soms heel waardevol voor een kind om in een klein groepje een activiteit te doen onder begeleiding van één pedagogisch medewerker.

Juist in kleine groepjes komen sommige kinderen beter tot hun recht en kunnen we beter inspelen op hun ontwikkelingsbehoeften.

Ook een uitstapje in de buurt waardoor kinderen de wereld om hen heen verkennen, kan gewoon vaker als een pedagogisch medewerker met een klein groepje kinderen weg kan.

Zo is een uitstapje naar de supermarkt om de hoek bijvoorbeeld geen probleem omdat hier genoeg sociale controle is. Een uitstapje naar een meer 'verlaten' gebied mag dan niet. Ook hebben we afgesproken dat de medewerker altijd te bereiken is via een mobiele telefoon en even meldt bij een andere groep dat ze weg gaat en haar collega alleen achter blijft.

En natuurlijk is het zo dat kinderen af en toe de behoeften voelen om zich terug te trekken. Soms willen ze dat volwassenen ze even niet zien. Daarom willen we niet alle hoekjes afschermen. Liever gaan we in gesprek met de kinderen over hun eigen gevoel van veiligheid en wat wel hoort en niet hoort. En wat zouden ze doen als ze zich onveilig voelen of iemand hen aanraakt op een plek die zij niet fijn vinden. Als het gaat over seksuele gevoelens en ontwikkeling dan kunnen ouders en medewerkers hier meer over lezen in het pedagogisch werkplan.

Welke maatregelen wij hebben genomen op de locatie om te voldoen aan **het vierogenprincipe, staat beschreven in bijlage 3 'het vierogenprincipe'**

Grensoverschrijdend gedrag

Elk kind dat onze locatie bezoekt mag zich geborgen en veilig voelen en verdient een respectvolle omgang. Daarbij past dat we kinderen serieus nemen en ook van hen verwachten dat zij onderling respect hebben voor elkaar. Daarbij past dat we zorgen voor een goede sfeer en voor elkaar, dat we kinderen bescherming bieden tegen ongewenst gedrag van anderen, dat er afspraken zijn over wat wel en niet kan en mag. De pedagogisch medewerker ondersteunt daarom dagelijks de kinderen in de omgang met elkaar. Ze legt spelenderwijs uit wat er van hen verwacht wordt bij samen spelen, helpt als het nodig is bij het oplossen van ruzie en bij het opkomen voor zichzelf.

We hebben dat vastgelegd in onze pedagogische bouwstenen en ons pedagogisch werkplan. Dat is ons referentiekader in de wijze waarop we met elkaar omgaan, met onze methodieken ondersteunen we de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

In Nederland is erg veel bij wet geregeld over welk gedrag er van jou verwacht mag worden als medewerker in de kinderopvang. Daarnaast hebben we bij Kanteel zelf ook afspraken over de manier van werken vastgelegd om voor een veilige en betrouwbare opvang van kinderen te zorgen en voor een veilige en betrouwbare werkomgeving. Dit staat beschreven in onze 'integriteits- en gedragscode'. Dit protocol verwijst daarnaast ook naar diverse stappenplannen en naar achterliggende beleidsstukken of wet- en regelgeving voor uitgebreidere informatie en concrete beschrijving van hoe te handelen in diverse situaties.

Meldcode kindermishandeling

Het bespreken van zorgen over het welbevinden of de ontwikkeling van een kind is onderdeel van het werk van onze pedagogisch medewerkers. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld, wordt dit besproken met de locatiemanager tijdens een kindbespreking.

We starten dan de Meldcode kindermishandeling en doorlopen de stappen zoals ze staan beschreven in deze meldcode.

Binnen de organisatie hebben we één indirecte aandacht functionaris Kindermishandeling en huiselijk geweld. Zij is tevens de beleidsmedewerker van Kanteel. Zij is onder andere verantwoordelijk voor het opnemen van de Meldcode in het (zorg- en veiligheid) beleid, het opnemen van de deskundigheidsbevordering in het ontwikkelbeleid en het aansluiten van de meldcode op de werkprocessen binnen de organisatie.

In 2019 willen we starten met het opleiden van de locatiemanagers als directe aandacht functionarissen. Zij zullen verantwoordelijk zijn voor onder andere:

- Het kennis hebben en adviseren over de stappen volgende de meldcode op locatieniveau
- Het vaststellen van taken van een ieder op locatie

- Bijlage 3 'het vierogenprincipe'

- Integriteit- en gedragscode
Meldcode
kinderopvang

- Meldcode
Kinderopvang

- Het uitvoeren van de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen
- Het toezien van dossiervorming en verslaglegging
- Het instrueren van (nieuwe) medewerkers over de werkwijze van de meldcode
- Het bijhouden van een registratie van (anonieme) gegevens over huiselijk geweld en kindermishandeling

Thema 4.3 Halen en brengen

Wij gaan er van uit dat ouder(s) zelf hun kind brengen en ophalen. In de communicatie met ouders benadrukken wij dat zij doorgeven wanneer een andere volwassene (opa/oma, buren, gastouder) een kind ophaalt. Pedagogisch medewerkers noteren dit, zodat deze informatie ook bekend is bij collega's. Als dit structureel is wordt dit vermeld op het kindgegevensformulier/ of overzicht bijzonderheden kinderen.

Verder afspraken zijn:

- Controleer altijd of het juiste kind mee gaat met de juiste persoon.
- Vraag om legitimatie als degene die ophaalt een onbekende voor je is
- Geef het kind niet mee aan een onbekende en neem altijd direct contact op met de (gezaghebbende) ouder. Als er sprake is van een echtscheiding dan blijven wij hier neutraal in. De toegang weigeren aan een van beiden ouders doen we alleen als er een schriftelijke verklaring van een advocaat en/of rechter is. (zie protocol gescheiden ouders)

Kind onrechtmatig opgeëist

Wanneer een kind wordt opgehaald door iemand anders en de pedagogisch medewerker is hiervan niet vooraf op de hoogte gesteld dat handelen we volgens onze 'Werkinstructie calamiteit door derden' Blijf rustig, leg steeds duidelijk uit waarom je het kind niet kan meegeven en neem contact op met de ouder.

Overleg bij blijvende moeilijkheden met de locatiemanager.

Probeer bij een dreigende situatie het kind in veiligheid te brengen en bel 112.

Wordt de situatie ook bedreigend voor andere kinderen dan is het soms uit veiligheidsredenen toch noodzakelijk om het kind mee te laten gaan. Bel dan direct 112, de locatiemanager en de bevoegde ouder. Kijk, als het kan, in welke richting het kind meegaat en onthoud eventueel een kenteken van de gebruikte auto.

Kind niet opgehaald na sluitingstijd

Wanneer een kind bij sluitingstijd niet is opgehaald en de pedagogisch medewerker is niet geïnformeerd door ouders handelen we volgens onze

Documenten Kanteel Handboek:

- Protocol gescheiden ouders
- Kindgegevensformulier
- Overzicht bijzonderheden kinderen

- Protocol Calamiteit
- 'Werkinstructie calamiteit door derden'

- Protocol Calamiteit

'Werkinstructie calamiteit door derden'

- Bel de ouders thuis en/of op het werk.
- Bel het noodadres dat bij jullie bekend is wanneer je ouders niet te pakken krijgt
- Zijn ouders en het noodadres na een één uur nog onbereikbaar bel dan de locatiemanager voor overleg. De pedagogisch medewerker kan het kind mee naar huis nemen, voorzien van voldoende voeding, evt. luiers etc.
- Hang een briefje op de deur met informatie voor ouders, vermeld hierop NOOIT een privé nummer.
- Ouders kunnen na sluitingstijd het NOODNUMMER van Kanteel bellen: 010-2403729
- Informeer bij huisarts/ politie of er iets bekend is van de ouders. Geef duidelijk aan wat de situatie is en welke stappen er gezet zijn.

- 'Werkinstructie calamiteit door derden'

Module 5 Veilig ontdekken

Algemeen

Kinderen spelen, onderzoeken, experimenteren, slagen en falen. Wij zien kinderen als onderzoekers van hun eigen ontwikkeling en hun eigen omgeving. Ze ontwikkelen in hun eigen tempo en geven heel persoonlijk vorm en betekenis aan de wereld. Hierbij maken kinderen gebruik van materialen en van hun (speel)omgeving zowel binnen als buiten. Ze maken kennis met hoogte, bijvoorbeeld op een klimrek en met snelheid wanneer ze op de driewieler buiten achter elkaar aan rijden. En wanneer een kind ouder is en hier heldere afspraken over gemaakt zijn met ouders, kunnen zij in sommige gevallen ook spelen buiten het zicht van een medewerker. Onze medewerkers zorgen hierbij voor de balans uitdaging, veiligheid en herhaling.

In onze pedagogische bouwstenen staat beschreven hoe wij aan kijken tegen de ontwikkeling van de kinderen en welke rol onze medewerkers hebben in de stimulering en begeleiding hiervan.

Ons kindbeeld beschrijft de volgende pedagogische uitgangspunten:

- Ik kan het zelf;
- Ik ben niet alleen;
- Ik mag er zijn;
- Ik ben ik en jij bent jij;
- Ik kan dit al.

En in ons medewerkersbeeld staat beschreven welke rol de medewerker heeft om hier vorm aan te geven:

- Talent ontwikkelen van ieder kind;
- Autonomie respecteren;
- Leiding geven en structuur bieden;
- Emotioneel Steunen;
- Naast elkaar en samen leren spelen;
- Taal is de basis.

Wij vinden het belangrijk om met kinderen in gesprek te gaan over spelen. Wat vinden zij leuk en hoe blijft het leuk en veilig? Wat spreken we met elkaar hoe we hiermee omgaan? Wat kunnen kinderen zelf hierin leren, waar begeleiden wij de kinderen in en waar nemen we maatregelen om grote risico's te voorkomen?

In bijlage één staat beschreven welke afspraken wij met de (BSO) kinderen maken over spelen op onze locatie. In bijlage vier staat beschreven welke maatregelen wij getroffen hebben en welke afspraken bij ons op de locatie gelden met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- Speelmateriaal;
- Spelen op hoogte;
- Spelen met snelheid;
- Spelen met gevaarlijke voorwerpen;
- Spelen op risicovolle plekken;
- Trek en duwspelen;
- Spelen uit het zicht.

Algemene afspraken over speelgoed/speelmateriaal:

Documenten Kanteel Handboek:

- Pedagogische bouwstenen

- Bijlage 1 'afspraken met kinderen'

- Bijlage vier 'Veilig ontdekken'

- Ruim los speelmateriaal in de buurt van speeltoestellen direct op
- Laat grotere kinderen hun speelgoed na gebruik goed opruimen
- Verwijder kleine voorwerpen die kinderen in hun mond, neus of oren kunnen stoppen (zowel buiten als binnen)
- Gebruik geen speelgoed met onderdelen kleiner dan 3,2 centimeter in een groep met alleen kinderen jonger dan 3 jaar
- Zorg ervoor dat kleine kinderen gescheiden van de grotere kinderen spelen mbt kleine voorwerpen (De grotere kinderen kunnen bijvoorbeeld aan de tafel spelen, zodat de kleintjes er niet bij kunnen)
- Als groot en klein samenspelen, speel dan met speelgoed van de kleintjes. Of speel zelf mee als ze spelen met speelgoed van de grotere kinderen
- Als er speelgoed is waar de kleintjes echt niet aan mogen komen, laat de oudere kinderen er dan mee spelen als de kleintjes naar bed zijn
- Berg het speelgoed met kleine onderdelen op in een afgesloten kast of doos bij gemengde groepen
- Controleer regelmatig (bijvoorbeeld bij het opruimen) of speelgoed nog heel is, zonder scherpe randen en op losse en kapotte onderdelen.
- Gooi kapot speelgoed en speelgoed met scherpe randen weg
- Controleer, tijdens het opruimen en na het wassen of het stiksel van speelgoedbeesten niet loslaat
- Schuur speelgoed en meubilair waar splinters aan zitten of gooi deze weg

Algemene afspraken over kleding en sieraden:

- Een kind mag geen kleding met koorden dragen (bij buiten spelen);
- Controleer regelmatig of een kind geen sieraden draagt, waarmee het zich kan bezeren (Vooraf voor het (buiten)spelen is het belangrijk om dit te doen;
- Laat grote sieraden afdoen en beoordeel of kleine sieraden vast genoeg zitten, zodat het kind deze niet in de mond kan stoppen. Doe de sieraden zo nodig af;
- Laat een kind bij voorkeur geen sieraden dragen.

Vrijheden kinderen

Naar mate kinderen ouder worden neemt de zelfstandigheid toe. De

wereld om hen heen wordt groter en krijgen een groeiende behoefte aan vrijheid en zelfstandigheid. De vrijheden tijdens de opvang worden ook steeds meer naarmate de kinderen ouder worden. Om er voor te zorgen dat het voor kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers duidelijk is wat wel en niet zelfstandig mag, wordt door de ouders op het kindgegevensformulier ingevuld wat het kind zelfstandig mag doen. Door het zetten van een handtekening geven ouders/verzorgers op die manier toestemming. Denk vooral aan vrijheden bij het buitenspelen en daarbij houden we rekening met het wel of niet hebben van een zwemdiploma. Als vrijheden veranderen dan wordt dit gewijzigd op het formulier en ondertekend. De mentor van het kind draagt er zorg voor dat nieuwe afspraken hierover worden doorgegeven aan collega's.

- Kindgegevensformulier BSO

Thema 5.9 Uitstapjes

Regelmatig trekken wij er met de kinderen op uit. Doorgaans blijven we in de buurt van onze locatie. Bij uitzondering gaan we ook wel eens naar een bestemming die verder weg is, maar daarvoor vragen we vooraf altijd toestemming van de ouder. Tijdens het kennismakingsgesprek maken we duidelijke afspraken over de uitstapjes en kunnen ouders aangeven of hun kind mee mag of niet. Deze afspraken worden door de mentor vermeld op het kindgegevensformulier. Als er in een bijzondere situatie een uitstapje wordt gemaakt dat verder weg is en waarbij vervoer per auto, bus, taxi of bus nodig is dan vragen we apart toestemming aan ouders voor deze specifieke situatie.

De begeleiding van de kinderen tijdens een uitstapje stemmen we af op de aard van de activiteit en de bestemming. Onderweg en soms ook op de plaats van bestemming dragen de kinderen hesjes voor zichtbaarheid en herkenbaarheid. Verder gaan we met kinderen zonder zwemdiploma niet naar een zwembad en gaan er altijd EHBO- tas en een mobiele telefoon mee. Alle andere aandachtspunten staan in ons protocol 'uitstapjes 0-13'.

Ongevallen

Ondanks getroffen veiligheidsmaatregelen kan het gebeuren dat er een ongeluk(je) plaats vindt. We willen hier zo zorgvuldig mogelijk mee omgaan en hebben hierover afspraken gemaakt. Deze staan beschreven in onze 'werkinstructie calamiteit kind & personeel'

De belangrijkste zijn:

- Laat het slachtoffer niet alleen, waarschuw zo snel mogelijk BHV-er of een collega. Om de rust op de groep te bewaren vraag een collega de andere kinderen mee te nemen. Ga het slachtoffer niet oppakken, dragen of verplaatsen. Probeer een goede inschatting te maken van de toestand waarin het slachtoffer verkeert;

Documenten Kanteel Handboek:

- Protocol uitstapjes 0-13
- Kindgegevensformulier

- Protocol Calamiteit

- Werkinstructie calamiteit kind & personeel

Afhankelijk van de ernst van het letsel wordt op de volgende manier gehandeld:

- Pak een kind dat gevallen is niet op. Laat een kind eerst altijd proberen om zelf op te staan. Kinderen nemen vaak een houding aan die voor het kind het beste voelt. Wil het kind niet gaan zitten of staan, blijf bij het kind en wacht even af. Kijk intussen naar de verwondingen van het kind, verleen indien nodig Eerste Hulp en waarschuw een BHV-er. Wanneer een kind blijft weigeren om op te staan, waarschuw dan een arts of bel 112. Ook wanneer een kind op het hoofd is gevallen of bij een val hoger dan twee keer lichaamslengte, bel je 112 of wordt contact gezocht met de huisarts van het kind.

Ouders inlichten bij een ongeval, wanneer doe je dat?

- Bij het ophalen wanneer de verwonding klein is (een kleine schaaf of een enkele pleister). Als het kind overstuur blijft, bel je de ouderseerder;
- Zo snel mogelijk bij een onschuldige, maar zichtbare verwonding (denk aan een flinke schaaf of bult, letsel in het gezicht). Dat mag ook via de WhatsApp, misschien met een fotootje erbij van het kind dat inmiddels al weer aan het spelen is. De ouder hoeft het kind dan niet meteen op te halen maar wordt niet verrast bij het ophalen;
- Direct na een schijnbaar onschuldige val zodat ouders bedacht kunnen zijn op complicaties en eventueel naar de huisarts kunnen gaan;
- Direct als je met het kind naar de huisarts gaat. Ouders kunnen dan naar de arts komen en/of beslissen over een eventuele behandeling;
- Direct door de locatiemanager bij een zeer ernstige situatie.

- Protocol Calamiteit
- Werkinstructie calamiteit kind & personeel
- Kindgegevensformulier

Bijlage 1 Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid KDV Humpie Dumpie

Afspraken

We hebben met elkaar het onderstaande afgesproken:

- In de binnenruimtes te wandelen in plaats van te rennen.
- Binnen voorwerpen aan elkaar te geven of neer te leggen in plaats van deze te gooien.
- Jonge kinderen spelen op speeltoestellen of het speelgedeelte dat voor hen geschikt is.
- De speeltoestellen gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn
- Geen speelgoed in de mond te stoppen.
- Binnen niet op materialen of meubels klimmen

Uitkijken:

- Extra voorzichtig te zijn met spelen in de buurt van ramen en ruiten.
- Uitkijken met het openen en sluiten van deuren, hekjes en poorten.

Hete dranken:

- Hete dranken worden neergezet op het aanrecht, buiten het bereik van kinderen.
- Als er thee wordt gedronken met de kinderen aan tafel, dan zit je rustig aan tafel.

Warme/koude kraan:

- We de kinderen leren om altijd eerst de koude kraan te openen. Voel dan voorzichtig met een vinger of het water niet te warm is en corrigeer de temperatuur.

Keuken

- Niet zonder toestemming van de pedagogisch medewerker bestek/keukenbenodigdheden uit de la/kast wordt gehaald.

Trap:

- De (kleinste) kinderen lopen onder begeleiding van een medewerker rustig op/af de trap
- De leuning te gebruiken om vast te houden en niet om af te glijden.
- Om niet te spelen bij trappen en balustrades.
- Niet op blote voeten of sokken op de trap te lopen.
- Het traphekje is in principe gesloten.

Sporthal/gymzaal:

- Uitsluitend met begeleiding van een pedagogisch medewerker/sportdocent de sporthal binnen te gaan.
- Te sporten op gymschoenen of blote voeten; niet op sokken.
- Met toestemming en onder begeleiding van de pedagogisch medewerker / sportcoach (sport)materialen te pakken of op (speel)toestellen te klimmen.

Opruimen:

- Samen het speelgoed na elke activiteit op te ruimen.
- De (bouw)materialen in de juiste bak opgeruimd worden om te voorkomen dat de materialen verwisseld worden.
- Wanneer je een spel of een boekje pakt uit de kast, je deze na gebruik weer terug legt in de kast op de juiste plaats.

Afspraken met ouders

Ophalen

- Ouders melden hun kinderen af bij de pedagogisch medewerker wanneer zij hun kind(eren) ophalen.
- Ouders melden hun kinderen per mail of telefonisch af bij de pedagogisch medewerker indien zij niet naar de opvang komen.
- Indien u als ouder niet uw kind komt halen bent u verplicht te melden wie dit wel komt doen.
- Wij vragen u als ouder altijd de deur goed te sluiten i.v.m. de veiligheid van de kinderen.

Medicijnen:

- Dat de pedagogisch medewerker geen medicatie mag toedienen tenzij er een medicijnverklaring ingevuld is.*
*Het is van groot belang dat wij op de hoogte zijn van mogelijke allergieën van kinderen. Wij kunnen deze meenemen in de dagelijkse gang van zaken en daarmee de kans op een anafylaxie minimaliseren. Deze bijzonderheden worden zichtbaar neergehangen voor collega's zodat iedereen weet wat de betreffende aanpak is.
- De pedagogisch medewerker(s) gebruiken hiervoor de lijst bijzonderheden kind incl. foto (voor inval). De lijst moet op een bekende, vaste plek hangen maar niet in het openbaar i.v.m. privacy. Bijvoorbeeld aan de binnenkant van een keukenkastje.
- Medicijnen worden altijd buiten bereik van kinderen bewaard.

Bijlage 2 Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid, KDV Humpie Dumpie

Module 1 Veiligheid en gezond gebouw en omgeving

Thema 1.1 Veilig en gezond gebouw

Maatregelen en afspraken

- Alle deuren in het kdv zijn voorzien van veiligheidstips, hierdoor kunnen de kinderen niet met de vingers tussen de deur komen aan de kant waar de scharnieren zitten.
- Alle ramen zijn voorzien van veiligheidsglas.
- Alle radiatoren zijn voorzien van een radiatorombouw.
- Alle stopcontacten zijn kind veilig.
- Om te voorkomen dat er binnen uitglijgevaar ontstaat bij nat weer is er een grote droogloopmat bij de ingang.

Groot risico verspreiding van besmettelijke ziekten:

Het risico op verspreiding van besmettelijke ziekten is bij ons aanwezig doordat er veel kinderen bij elkaar zijn en gelijktijdig samen spelen. Daarnaast is kans op besmetting groot omdat kinderen dagelijks spelen met speelgoed en knuffels en daarbij gebruik maken van al hun zintuigen waardoor overdracht van ziektekiemen aannemelijk is.

Om besmetting te voorkomen hebben wij de volgende maatregelen genomen en afspraken gemaakt:

- Het schoonmaken van speelgoed en knuffels wordt dagelijks dan wel wekelijks gedaan en dit wordt bijgehouden op het daarvoor bestemde formulier.
- Indien pedagogisch medewerkers zien dat kinderen speelgoed in hun mond stoppen wordt speelgoed schoon gemaakt.
- Bij een melding van een kind dat een besmettelijke ziekte heeft raadplegen wij de "RIVM richtlijnen ziektebeelden maart 2016" en volgen de adviezen op die bij de betreffende ziekte wordt gegeven. Bij twijfel raadplegen wij de GGD.
- Indien er een ziekte heerst op de groep hangen wij een briefje op de deur dat dit het geval is en informeren ouders over de ziekte door gebruik te maken van de beschrijving die RIVM geeft in de "Richtlijnen ziektebeelden maart 2016".
- Indien er zwangere medewerkers en ouders bekend zijn bij ons informeren wij hen persoonlijk over deze ziekte en bespreken de mogelijke gevaren.

Wij zorgen ervoor dat medewerkers weten waar zij de RIVM richtlijnen kunnen raadplegen en toe te passen. Naast de RIVM richtlijnen heeft Kanteel een protocol "Ziekte en medisch handelen" waarin staat beschreven hoe te handelen bij ziekte. Deze documenten zijn te vinden op Kanteelplein een digitale beveiligde werkomgeving toegankelijk voor medewerkers van Kanteel. Belangrijke wijzigingen of nieuwe informatie wordt door de manager direct doorgegeven aan alle medewerkers via de email en wordt besproken in teamoverleggen.

Thema 1.2 Gezond binnen en buiten milieu

Maatregelen en afspraken

- Er is een poetschema aanwezig waarop dagelijkse en wekelijkse schoonmaaktaken worden bijgehouden.
- Er komt dagelijks een schoonmaakbedrijf, die de werkzaamheden bijhouden in een logboek.

Groot risico vergiftiging:

Het risico op vergiftiging is bij ons mogelijk door inname van schoonmaakmiddelen en door inname van besmet voedsel. Om dit risico te verkleinen hebben wij de volgende maatregelen getroffen en werken wij volgens de volgende afspraken:

- Schoonmaakmiddelen zijn opgeborgen in afgesloten kasten of in kasten waar kinderen niet bij kunnen (deuren en/of deurklinken op een hoogte van minimaal 1,35 meter).
- Bij gebruik van schoonmaakmiddelen worden deze direct na gebruik weer opgeborgen in de afgesloten kast en nooit ergens neergezet waar kinderen bij kunnen.
- Door bij voedselbereiding goed hygiënisch te werken voorkomen, ofwel verkleinen, wij de kans op besmetting.

Door het opvolgen van de "RIVM Hygiëne richtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang mei 2016" verkleinen we het risico op vergiftiging

Alle pedagogisch medewerkers weten dat ze direct contact moeten opnemen met de huisarts in geval van inname van giftige stoffen, zodat de juiste handelwijze kan worden toegepast.

Thema 1.3 Inrichting binnenruimten

Maatregelen en afspraken

- Onze binnenruimtes zijn ruim ingedeeld, dit betekent dat iedere speelhoek voldoende ruimte biedt voor een kind om daar te spelen.
- In onze binnenruimte hebben wij speelhoeken gecreëerd
- Bestrijden van ongedierte gebeurt niet met schadelijk bestrijdingsmiddelen. Muizen- en mierenlokdoosjes worden op plaatsen gezet waar kinderen niet bij kunnen.
- Wij controleren meubilair tijdens dagelijks gebruik op splinters of mankementen. Bij aanwezigheid hiervan wordt het meubilair verwijderd of gerepareerd.

Groot risico Verbranding:

Kinderen kunnen zich bij ons verbranden aan hete dranken, waterkoker, koffiezetapparaat, oven, lucifers en aanstekers, bij gebruik hiervan. Daarom hebben wij de volgende afspraken gemaakt om dit risico te voorkomen/verkleinen:

- Wij hebben de afspraak dat hete dranken buiten het bereik van kinderen staan, hoog en/of ver naar achteren. Dit voorkomt verbrandingsgevaar.
- Koffiezetapparaat en waterkoker staan achterop het aanrecht en snoeren hangen niet los.
- Bij gebruik van de oven wordt deze achter op het aanrecht geplaatst en wordt er continu toezicht gehouden door de pedagogisch medewerkers. Kinderen mogen niet bij de keuken komen als de oven aan staat en of nog warm is bij afkoelen.

- Lucifers en aanstekers wordt buiten bereik van kinderen bewaard op een plaats waar kinderen niet bij kunnen, in een kast met een handgreep hoger dan 1.35 m, een kast die op slot kan of een lade voorzien van kindbeveiliging.
- Om ervoor te zorgen dat pedagogisch medewerkers op de hoogte zijn over de protocollen waarin beschreven staat hoe te handelen worden deze besproken in teamoverleggen.

Pedagogisch medewerkers kunnen het beleid veiligheid en gezondheid raadplegen voor meer informatie over brandveiligheid, hierin verwijzen wij tevens naar het Kanteel handboek:

> RIVM binnen en buitenmilieu kinderdagverblijven en peuterspeelzalen mei 2016, hoofdstuk 2.3 en 2.4

>Brandveiligheid op locaties.

>Op de locatie is er een BHV-er aanwezig. Wie onze BHV-ers zijn kun je zien op een overzicht in het keukentje. Onze BHV-er volgt jaarlijks een herhalingscursus brandveiligheid

Thema 1.4 Inrichting buitenruimten

Maatregelen en afspraken

- Wij controleren de buitenspeelruimte op zwerfafval, losse stenen en takken voor elk gebruik.
- Wij controleren voor het buiten spelen het speeltoestel op gladde treden en handvatten (vooral bij nat weer).
- Wij sluiten de hekjes bij het buitenspelen.
- Tijdens het buitenspelen is er altijd toezicht door een pedagogisch medewerker en/of stagiaire.
- De zandbak wordt gecontroleerd op zwerfafval en uitwerpselen van dieren.
- Wij controleren de speeltoestellen jaarlijks.
- Wij controleren het buitenspeelterrein jaarlijks op oneffenheden.
- Controleer voor het buiten spelen speeltoestellen visueel (Let daarbij op: slijtage ondergrond, verbindingen in speeltoestellen, speling in bouten/scharnieren, slijtage toestel en onderdelen bijvoorbeeld bij hout: splinters en rot).

Groot risico vervoer:

Het risico bij het vervoeren van kinderen is bij ons aanwezig bij uitstapjes, wij vervoeren kinderen dan in de bolderkar, lopend of met auto's van pedagogisch medewerkers en ouders. Wij hebben de volgende afspraken gemaakt om het risico te verkleinen:

- Wij volgen de strengere regels voor BKR op, die opgenomen zijn in het protocol "uitstapjes 0-13", deze is te vinden in het Kanteel handboek.
het volgende staat daarin beschreven voor wat betreft de BKR:
Lopend met kinderen aan de hand: 1 pm-er op max. 2 kinderen.
Lopend met een enkele buggy: 1 pm-er op max. 3 kinderen. De kinderen die lopen houden de buggy vast.
Lopend met een dubbele buggy: 1 pm-er op max. 4 kinderen. De kinderen die lopen houden de buggy vast.
Met de bolderkar: 1 pm-er op max. 6 kinderen. De kinderen zitten vast in de bolderkar met de gordels indien aanwezig.
- Bij het gebruiken van auto's worden veiligheidseisen die beschreven staan in het protocol "Uitstapjes 0-13" opgevolgd.

Wij borgen deze afspraken door het protocol "Uitstapjes 0-13" regelmatig onder de aandacht te brengen bij de pedagogisch medewerkers via de locatie-email en of te bespreken tijdens teamoverleg (indien er grote wijzigingen zijn).

Bijlage 3 Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid, KDV Humpie Dumpie

Module 4 Sociale veiligheid

Thema 4.2 Kindermishandeling en ongewenst gedrag

Het vierogenprincipe

Maatregelen en afspraken

Wij werken op onze locatie volgens het Vierogenprincipe

Dit houdt in dat gedurende de dag er altijd een pedagogisch medewerker/volwassene mee kan kijken of mee kan luisteren met de pedagogisch medewerker die voor een korte periode alleen met een groep kinderen is. Medewerkers zijn in principe nooit alleen in het pand. In schoolvakanties zullen er altijd 2 medewerkers van de opvang in pandig zijn.

Uitzondering op deze regel: Alleen tussen 6.30 en 7.00 / 7.30 uur kan het zijn dat er 1 PM-er alleen aanwezig is. In deze tijd lopen er continu ouders naar binnen.

Ten allen tijde kan er (onverwacht) meegeluisterd en gekeken worden op de groep(en) en aangrenzende slaapkamers, hal en overige ruimten. De KDV groepen zijn naast elkaar gevestigd, deuren staan vaak open of er wordt regelmatig bij elkaar binnengelopen.

Onze groepsruimten zijn overzichtelijk en voorzien van vele (open) deuren en grote raampartijen. In de slaapkamerdeuren zitten ramen en we maken gebruik van babyfoons. Deze gaan aan zodra er een kindje op bed wordt gelegd. Op deze manier kan de tweede persoon horen wat er gaande is op de slaapkamer.

Gedurende de dag is de sociale controle op de medewerkers en kinderen groot;

- Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee pedagogische medewerkers op de groep. Er zijn altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten zijn er naast de pedagogisch medewerkers ook (veel) ouders aanwezig;
- Deuren zijn voorzien van glas, waardoor je altijd een ruimte in kan kijken.
- Pedagogisch medewerkers lopen gedurende de dag regelmatig elkaars groepsruimtes binnen zonder te kloppen. Hun taken zijn zo met elkaar verweven dat ze elkaar even spreken om iets te overleggen of af te stemmen. Daardoor is er zicht op elkaars (pedagogisch) handelen;
- De locatiemanager komt regelmatig, veelal onverwacht, binnen in de groepsruimten en houdt groepsoverleggen op de groepen;
- We hebben een "open deuren beleid" op Humpie Dumpie. De deuren tussen de groepen staan geregeld open.

Achterwachting

Maatregelen en afspraken

Wij hebben de afspraak dat BSO, KDV en PO achterwacht voor elkaar zijn indien aanwezig.

Op het moment dat we afwijken van de pedagogisch medewerker/kind-ratio (binnen de kaders die de wet hiervoor stelt) is er altijd een tweede volwassene op de locatie aanwezig. In het pedagogisch werkplan van de locatie staat exact beschreven wanneer wij afwijken van deze drie-uursregeling. Wij zullen ouders hier actief over informeren, ook wanneer de tijden dat we afwijken van de drie-uursregeling veranderen.

Er is altijd een (actieve) achterwacht. Deze kan gebeld worden wanneer een pedagogisch medewerker alleen werkt op de locatie en ondersteuning nodig heeft. Ook op het moment dat zich een calamiteit voordoet (pedagogisch medewerker ziek; kind ziek; ongeval met kind) waardoor een pedagogisch medewerker de locatie moet verlaten en de pedagogisch medewerker/kind-ratio overschreden wordt, kan de achterwacht gebeld worden. Deze achterwacht hoeft niet in het pand aanwezig te zijn, maar kan wel binnen 15 minuten aanwezig zijn. Op Humpie Dumpie is voor medewerkers bekend wie de (actieve) achterwacht is en hoe die telefonisch te bereiken is. Humpie Dumpie opent iedere dag om 6.30 uur. We hebben met elkaar afgesproken dat diegene die om 7.30 uur start altijd de achterwacht is. Wie dat is kunnen de PM-ers zien op het (digitale) rooster,

Ook de locatiemanager is een actieve achterwacht. Mocht het rooster een keer zo zijn dat we geen gebruik kunnen maken van de achterwacht die om 7.30 uur start, dan houdt zij er in haar agenda rekening mee dat ze gebeld kan worden.

Ook de BSO is aanwezig tussen 7.30 en 8.30 en vanaf 13.30 uur (ma- di en do) en vanaf 12.00 uur (woe en vrij), deze kunnen dus aan het begin van de dag en aan het eind van de dag ook inspringen als achterwacht. Dit kan natuurlijk alleen als de leidsterkind-ratio het toelaat en we hebben we deze groepen op dezelfde locatie dan op vangen. In de praktijk is het dan zo dat de BSO naar het pand van Humpie Dumpie zal komen.

Kindermishandeling

Maatregelen en afspraken

- Wij werken volgens de meldcode kinderopvang.
- Bij vermoeden van kindermishandeling volgen wij de stappen van de meldcode.
- Wij zorgen ervoor dat alle pedagogisch medewerkers op de hoogte zijn van de meldcode en van de bijbehorende protocollen. Deze worden regelmatig besproken tijdens teamoverleggen. (Dit is terug te lezen in de notulen van het teamoverleg) Mocht er tussentijds nieuws komen dan zal de locatiemanager dit communiceren via de app.

Grensoverschrijdend en ongewenst gedrag

Maatregelen en afspraken

- Onze pedagogische medewerkers zijn in het bezit van een VOG en zijn gekoppeld aan het landelijk register Kinderopvang. Hierdoor vindt er continue screening plaats.
- Wij hebben de afspraak dat medewerkers en manager elkaar aanspreken op (grensoverschrijdend) gedrag. Daarnaast kunnen medewerkers misstanden anoniem melden bij een vertrouwenspersoon.
- Grensoverschrijdend gedrag door kinderen en of vermoeden van bij ouders wordt in team overleggen besproken en we volgen hierbij, indien nodig, de stappen van de meldcode kindermishandeling.
- Het risico op grensoverschrijdend gedrag is altijd aanwezig maar door de maatregelen en afspraken hierover weten pedagogisch medewerkers hoe zij moeten handelen.

Bijlage 4 Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid KDV Humpie Dumpie

Module 5 Veilig ontdekken

Thema 5.1 Speelmateriaal

Maatregelen en afspraken

- Speelgoed dat stuk is gooien we weg of laten we repareren
- Controleer voor het buiten spelen speeltoestellen visueel (Let daarbij op: slijtage ondergrond, verbindingen in speeltoestellen, speling in bouten/scharnieren, slijtage schommelkettingen, slijtage toestel en onderdelen bijvoorbeeld bij hout: splinters en rot).
- Controleer voor het buiten spelen het speeltoestel op gladde treden en handvatten (vooral bij nat weer).
- Controleer (buiten)speelgoed voor gebruik of het nog heel is of scherpe randen heeft.
- Gooi kapot (buiten)speelgoed en speelgoed met scherpe randen weg.
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden.
- Driewielers mogen geen spaken hebben. Let hierop bij aankoop van fietsjes.
- Zet poppenhuis, autobaan etc. niet te hoog neer zodat kinderen dit niet op zich kunnen krijgen.
- Ruim speelgoed, samen met de kinderen, na gebruik op. Opruimen kan al een leuke activiteit op zich zijn. Neem hiervoor de tijd en laat dit spelenderwijs gebeuren.
- Ruim los speelgoed in de buurt van het speeltoestel direct op.
- Controleer na het opruimen van klein speelgoed (kralen ed) de bank, grond etc.
- Pedagogisch medewerkers zien er op toe dat er geen speelgoed mee naar het toilet genomen wordt.
- Speelgoed dat in de mond wordt genomen wordt dagelijks gereinigd.
- De pedagogisch medewerker vervangt beschadigd speelgoed direct
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden

Groot risico verstikking en verslikking :

Kinderen kunnen zich bij ons verstikken in kleine voorwerpen zoals speelgoed en ronde soorten fruit/groente. Om dit risico te verkleinen hebben wij de volgende afspraken gemaakt:

- Speelmateriaal met kleine onderdelen worden opgeborgen in afgesloten bakken.
- Gebruik geen speelgoed met onderdelen kleiner dan 3.2 cm in een groep met kinderen allen jonger dan 3 jaar.
- Verwijder kleine voorwerpen die kinderen in hun mond, neus of oren kunnen stoppen.
- Ronde soorten fruit en groente snijden wij in de lengte en eventueel in vier stukken door zodat deze bij verslikking niet in de luchtpijp kunnen blijven steken.
- Er is minimaal 1 BHV-er per dag aanwezig die bij de opleiding en herhalingen leren hoe zij om moeten gaan met verslikking en verstikking. Bij Humpie Dumpie zijn alle PM-ers Kinder- EHBO geschoold.

Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte over wie de EHBO-er is die aanwezig is en weten dat zij diegene erbij moeten roepen indien er een verslikking of verstikkingsincident plaats vindt. Ook verwijzen wij de pedagogisch medewerkers naar het Kanteel handboek, werkinstructie calamiteit kind & personeel, zodat zij op de hoogte zijn over de stappen die zij moeten ondernemen bij een incident.

Thema 5.2 Spelen op hoogte

Maatregelen en afspraken

- De pedagogisch medewerker begeleidt kinderen die op hoogte kunnen en mogen spelen (b.v. glijbaan/speel-klimtoestel).
- De pedagogisch medewerkers houden altijd toezicht.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen geen onaanvaardbaar risico nemen; dat er een juiste balans is in 'willen' spelen en veilig en verantwoord 'kunnen' spelen.
- Binnen de ruimtes is het niet de bedoeling dat kinderen op stoelen, tafels en banken gaan klimmen.
- We hebben afspraken over het gebruik van de trappen in ons gebouw
  - Niet rennen en spelen bij de trappen
  - De traphekjes zijn altijd dicht
  - Een kind loopt altijd samen met een pedagogisch medewerker de trap op- en af

Groot risico vallen van hoogte:

Kinderen kunnen bij ons vallen van grote hoogte bij het gebruik van de commode, het speeltoestel op de buitenspeelplaats, bij speeltoestellen die aanwezig zijn bij een uitstapje. Om dit risico te verkleinen hebben wij het volgende met elkaar afgesproken:

- Wij hebben de afspraak dat er niet met groot spel materiaal in het speeltoestel wordt gespeeld. En ook niet met touwen.
- Het buitenspeeltoestel op het speelplein heeft een trapje. De kinderen wordt geleerd hier op de juiste manier gebruik van te maken.
- Het kind wordt (indien nodig) begeleid bij het naar boven en beneden klimmen op het speeltoestel.
- Het kind wordt begeleid bij het trapje van de commode.
- Kinderen worden nooit alleen gelaten bij gebruik van de commode.

- Het trapje van de commode wordt ingeschoven indien er geen gebruik wordt gemaakt van de commode, deze is voorzien van kindbeveiliging.
- Kinderen mogen alleen op speeltoestellen spelen die geschikt zijn voor hun leeftijd en alleen bij continue toezicht van een pedagogisch medewerker.
- Kinderen maken nooit alleen gebruik van de trap. Traphekjes zijn gesloten. Kinderen spelen in principe beneden en gaan alleen onder toezicht van een PM-er naar boven met de trap.

Hoe de pedagogisch medewerkers moeten handelen bij een incident waarbij een kind is gevallen van hoogte staat beschreven in de werkinstructie calamiteit kind & personeel, deze is te vinden in het Kanteel handboek en opgenomen in dit plan.

Thema 5.3 Spelen met snelheid

Maatregelen en afspraken

- Haal druk en rustig spel uit elkaar.
- Hanteer duidelijke (spel)regels.
- Laat kinderen buiten fietsen waar ruimte is. Maak gebruik van de verschillende buitenruimten.
- Laat kinderen niet te dicht in de buurt spelen van speeltoestellen met speelmateriaal zoals fietsen of skelters.
- Controleer voor het buiten spelen de jassen en overige kleding op koortjes om te voorkomen dat kinderen met koortje achter speeltoestel vast blijven zitten.
- Houd toezicht tijdens het (buiten) spelen.
- Laat kinderen niet binnen rennen.

Thema 5.4 Spelen met gevaarlijke voorwerpen

Maatregelen en afspraken

-
- De pedagogisch medewerker draagt zorg voor de begeleiding en veiligheid van kinderen die spelen met voorwerpen die een gevaar zouden kunnen vormen.
- De pedagogisch medewerkers houden ten alle tijd zicht op de kinderen.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen geen onaanvaardbaar risico nemen; dat er een juiste balans is in 'willen' spelen en veilig en verantwoord 'kunnen' spelen.
- Binnen ons kinderdagverblijf zijn we ons bewust van spelmateriaal die kleine onderdelen bevatten zoals balletjes en zuignapjes. Deze onderdelen kunnen verstikkingsgevaar opleveren. Speelgoed bestemd voor kinderen jonger dan 36 maanden mag geen kleine onderdelen bevatten, er mogen ook geen kleine onderdelen vanaf getrokken kunnen worden of losbreken als het speelgoed valt.
- We controleren het speelgoed van jonge kinderen tussentijds en bij elke schoonmaakbeurt. We gooien het direct weg als het niet aan de eisen voldoet.
- We zijn alert met speelgoed wat (harde) geluiden maakt, we zorgen ervoor dat kinderen deze niet dicht bij het oor houden i.v.m. eventuele gehoorschade.
- Wanneer speelgoed scherpe randen, hoeken en punten bevatten dan gooien we deze direct weg. Hout in de vorm van meubels/speelgoed mag niet splinteren.
- In de zomermaanden maken we mogelijk gebruik van buitenbadjes deze worden op het

kinderdagverblijf tot maximaal 10 cm gevuld met water. We houden te allen tijden toezicht op de kinderen. Na gebruik van het buitenbadje laten we het water uit het opblaasbadje lopen, we zetten het badje hierbij op zijn kant zodat er geen regenwater in kan blijven staan en er geen onvoorziene, gevaarlijke situaties ontstaan.

- Kinderen worden bij zonkracht van 4 of hoger altijd ingesmeerd met factor 30 of 50.
- Wanneer kinderen luiers dragen zullen deze vervangen worden door zwemluiers omdat deze zich niet volzuigen met water.
- Schoonmaakmiddelen en andere vloeistoffen worden altijd in een keukenkastje geplaatst met daarop een kinderslot of op een hoogte waar kinderen niet bij kunnen. De meeste schoonmaakkapellen staan in het schoonmaakhok wat ten alle tijden op slot is. Enkele schoonmaakkapellen die we bij de hand moeten hebben staan in het keukentje op de groep. Dit keukenkastje is met een kinderslot.

Thema 5.5 Spelen op risicovolle plekken

Maatregelen en afspraken

- De buitenruimte wordt altijd eerst gecontroleerd voordat kinderen buiten gaan spelen. Een pedagogisch medewerker loopt vooral een rondje om de buitenruimte te inspecteren. Afval wordt meteen weggenomen.
- De pedagogisch medewerker draagt zorg voor de begeleiding en veiligheid van kinderen.
- Er zijn altijd voldoende pedagogische medewerkers aanwezig wanneer de kinderen (buiten) spelen in bijvoorbeeld speeltuin/ buiten speelplaats.
- De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ze alle kinderen in het zicht hebben.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen geen onaanvaardbaar risico nemen; dat er een juiste balans is in 'willen' spelen en veilig en verantwoord 'kunnen' spelen.
- Speeltoestellen moeten voldoen aan de eisen die gesteld zijn vanuit de voorwaarden. Wij zijn ons bewust dat we alert moeten zijn op de risico's als kinderen spelen op risicovolle plaatsen. De pedagogische medewerkers controleren het toestel op gebreken. Een toestel wordt 1x per 6 maanden gecontroleerd op splinters en scherpe randen. Dit wordt vastgelegd in het plan van aanpak.
- Keukenkastjes en lades waar kinderen niet in mogen komen zijn voorzien van kinderbeveiliging.
- De berging wordt afgesloten na gebruik.

Groot risico vermissing:

Om het risico op vermissing te verkleinen hebben wij het volgende met elkaar afgesproken en maatregelen genomen:

- De hekjes in de omheining van de speelplaats zijn altijd gesloten, deze afspraak is gemaakt met pedagogisch medewerkers, l, ouders en kinderen.
- Indien de buitendeur open staat is de deur naar de groepsruimte gesloten en bij het open zetten van deze deur wordt er gecontroleerd of de hekjes gesloten zijn.
- Bij uitstapjes hanteren wij strengere BKR regels, deze zijn terug te vinden in het Kanteel handboek, protocol uitstapjes.
- Bij uitstapjes zijn de kinderen en pedagogisch medewerkers goed zichtbaar door het dragen van oranje hesjes met Kanteel logo.
- Bij het vermisten van een kind volgen wij de stappen van het "werkinstructieplan calamiteiten kind & personeel". De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van dit werkinstructieplan en het protocol uitstapjes.

Maatregelen en afspraken

- Er komen geen dieren in het kinderdagverblijf
- De pedagogisch medewerker draagt zorg voor de begeleiding en de veiligheid van kinderen wanneer zij in de buurt van dieren zijn bijvoorbeeld tijdens uitstapje/kinderboerderij. Er is continue begeleiding bij het spelen met dieren.
- De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ze alle kinderen in het zicht hebben.
- Na contact met dieren wordt er extra aandacht besteed aan handhygiëne.
- Bij allergieën met dieren wordt er niet met de dieren gespeeld.

Bijlage 5 Plan van aanpak Veiligheid en gezondheidsbeleid KDV Humpie Dumpie.

Risico (beschrijf hier het geconstateerde gebrek/risico) (ook indien nodig ongevallenregistratie invullen)	Groot risico/kleinen risico (prioriteit?)	Geconstateerd door: Op datum:	Te nemen actie:	Verantwoordelijk	Actie genomen voor / door (bij grote risico's z.s.m)	Afgerond (datum en paraaf)
Schoonmaakwerkzaamheden worden gedaan door PM-ers	klein	Maart 2018	Schoonmaakbedrijf benaderen	CvDijk	April 2018, CvDijk	April 2018
Wastafelkast in speelhal beneden is poreus, laat splintertjes los	Groot	April 2018	Vernieuwen wastafelkast	CvDijk	Mei 2018, klusjesman	Mei 2018
Lasnaden vloer laten los en waslaag is versleten waardoor vloer vies blijft	klein	April 2018	Nieuwe waslaag en maken lasnaden vloer (Sors)	CvDijk	September 2018 CvDijk	Januari 2019
Keukenblok is niet meer hygiënisch en moet vervangen worden	klein	April 2018	Nieuw Keukenblok (Sors)	Cvdijk	September 2018 Cvdijk	November 2018
Kinderen kunnen weg als de buitendeur beneden open staat	Groot	Februari 2019	Traphekje plaatsen bij buitendeur lejoortjes. (Sors)	Cvdijk	Februari 2019	Februari 2019

Datum:	Ongevallen registratie